

Характеристика планованої діяльності

«Активізація виробничого проекту Електростанція Турув - будівництва енергоблоку потужністю 460 МВт замість ліквідованих енергоблоків № 8, 9 і 10»

Основна мета планованої діяльності полягає у відновленні електростанції Турув у зв'язку з необхідністю виведення з експлуатації в 2010-2013 р.р. найстарших блоків № 8, 9 і 10 електростанції Турув з огляду на їх технічне і технологічне виснаження, а також на необхідність дальшого виробництва електроенергії електростанцією на попередньому рівні.

Крім цього метою планованої діяльності є підтримання видобутку бурого вугілля у Буровугільному басейні Турув на попередньому рівні. Це дозволить зберегти стабільний рівень виробництва електроенергії, зайнятості населення та вартості видобутку вугілля.

Метою планованої діяльності є також вироблення електроенергії способом, який є найбільш сприятливим для довкілля, шляхом застосування найкращих доступних технологій (НДТ) відповідно до вимог нової директиви 2010/75/ЄС про промислові викиди.

У новому блоці відбуватиметься спалювання бурого вугілля, добутого відкритим (кар'єрним) способом. Видобування здійснюватиме АТ «Гірництво і традиційна енергетика. Буровугільний басейн Турув». Заявник планує, що енергоблок працюватиме 7 200 годин протягом року в перспективі до 2040 року.

Проект нового енергоблоку передбачає будівництво парового блоку, надкритичного конденсаційного, з одним вторинним пароперегрівачем, з кількох етапною системою регенерації високого та низького тиску. Конденсатор буде охолоджуватися водою в замкнутому обігу з градирнею. Виробництво електроенергії відбуватиметься з ефективністю нетто не менше 41,5%.

Новий блок буде являти собою незалежну енергетичну установку, пов'язану з супутньою виробничою інфраструктурою існуючої електростанції. З огляду на безпосередню близькість багатьох існуючих об'єктів виробничої інфраструктури електростанції планується їх використання під час роботи нового блоку, в тому числі доставка деяких носіїв під час пуску та нормальної експлуатації блоку.

Запропоновані технічні і технологічні рішення відповідають сучасним світовим стандартам енергетичного сектору. В рамках базових пристроїв і технологічних систем нового блоку, а також параметрів пари, за зразок бралися рішення, що вважаються на даний момент найкращими для вибраних розмірів блоку.

Крім того, новий блок буде побудований таким чином, щоб була можливість приєднання до нього в майбутньому установки з уловлювання двооксиду вуглецю з димових газів і його геологічного зберігання у відповідних геологічних структурах (тобто готовність до встановлення установки з уловлювання вуглецю - «CCS-ready»).

Основними пристроями та технологічними системами нового блоку будуть:

- котельня з котлом, в якому відбуватиметься спалювання вугілля і передача тепла до циркуляції пара-вода, та з супутніми установками;

- машинний зал з турбоагрегатом, який включає турбіну для перетворення теплової енергії водяної пари на механічну енергію та електричний генератор для перетворення енергії механічного руху турбіни в енергію електричного струму з супутніми установками, у тому числі з системою дегазації, паропроводами, трубопроводами для транспортування живильної води, конденсату, мастила та охолоджувальної води;

- замкнутий обіг охолодження з градирнею з природною тягою для відводу тепла конденсації;

- система відведення димових газів з вентиляторами та електрофільтром для знепилювання димових газів та установкою десульфуризації димових газів мокрим способом. Метою роботи цих установок є обмеження викидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря до допустимих рівнів, встановлених у відповідних нормативних документах. Блок буде також обладнаний градирнею для викидів очищених димових газів до атмосферного повітря;

- система пересилання електроенергії від генератора з певною напругою через блокові, додаткові та резервні трансформатори, через лінію електропередачі 400 кВт, яка поєднує блоковий трансформатор та розподільчий пристрій 400 кВт (розміщений на території електростанції та пов'язаний з існуючою лінією електропередачі 400 кВт);

- система подачі палива;

- система поводження з сорбентами;

- система поводження з золою, шлаком і продуктами десульфуризації.

Планована діяльність також включає виконання ряду робіт та реалізацію об'єктів, необхідних для підключення нового блоку до існуючої інфраструктури електростанції, таких як:

- об'єкти системи подачі палива та мазутного господарства;

- установки поводження з промисловою водою;

- шлаковидалення, видалення пилу та золи;

- допоміжні та сервісні об'єкти;

- дороги для колісних транспортних засобів, майданчики, тротуари, залізниці;

- мережі та пов'язані з ними споруди;

- впорядкування території (малі архітектурні форми, зелені насадження);

- установки та електрообладнання для забезпечення потреб електростанції у електроенергії.

Об'єкти новозбудованого енергоблоку розташовуватимуться на захід від існуючої головної будівлі у місці існуючих градирень № 7 - 9, які будуть ліквідовані.

Очікувані параметри нового енергоблоку:

- номінальна електрична потужність - біля 460 МВт;

- ефективність енергоблоку нетто - не менше 41,5%;

- теплова потужність котла - 1 040 МВт;

- очікуваний час роботи в номінальному режимі - 7 200 год/рік;

- виробництво електроенергії брутто - 3,3 ТВт·год/рік,

- виробництво електроенергії нетто - 3,1 ТВт·год/рік,

- використання палива (бурого вугілля) - 2 883 000 т/рік;

- використання демінералізованої води - 255 700 м³/рік;

- використання сиріої води - 6 625 000 м³/рік;

- викиди стічних вод (в тому числі води з систем опріснення, демінералізації та десульфуризації) в кількості 1 084 780 м³/рік (у бездошовий період) і близько 1 097 905 м³/рік (у дощовий період);

- летка зола - 566 000 т/рік;

- шлак - 63 000 т/рік;

- використання вапняку-порошку - 100 000 т/рік.

Котельня

Основним пристроєм нового блоку буде котел з наступними параметрами:

- паровий,

- обладнаний топкою для подрібненого бурого вугілля;
- прямоточний, однокорпусний, баштового типу,
- з одним вторинним пароперегрівачем,
- підвісний,
- призначений для виробництва пари з надкритичними параметрами, працюватиме з відкритими регулюючими клапанами і змінним тиском пари до турбіни.

Паливо у вигляді бурого вугілля буде подаватися конвеєрами до млинів, а потім до пальників з низьким рівнем викидів, які впроваджуватимуть паливо до топки, у якій відбуватиметься процес згоряння. Гарячі димові гази будуть омивати нагрівальні поверхні котла і використовуватися для утворення свіжого і повторно нагрітого парового потоку у паровому котлі (вироблена в котлі пара буде подаватися на парову турбіну з проміжним перегрівом).

Котел буде виробляти пару з високим тиском і високою температурою. За допомогою трубопроводів вона подаватиметься до турбіни. Котел буде запроектований на досягнення передбачуваної номінальної потужності і ефективності нетто не менше 41,5%.

Стандарти викидів двооксиду азоту будуть дотримуватися первинним способом шляхом збудування установки некаталітичного зниження викидів двооксиду азоту у традиційному циклі димових газів, якщо буде така необхідність.

Для розпалення чи підтримання процесу горіння в умовах нестабільної роботи котла нового блоку передбачається використання легкого паливного масла.

Очікується використання таких видів палива на початку роботи котла і під час його номінальної роботи:

- використання бурого вугілля - 2 883 000 т/рік;
- використання легкого паливного масла під час роботи в нормальному режимі - біля 1 000 т/рік;
- використання легкого пічного палива протягом 1 години - максимально близько 35 т/год.

Викиди з котла, який належить до нового блоку, до атмосферного повітря очищених димових газів будуть знаходитися в межах, встановлених директивою про промислові викиди:

- двооксид сірки - 150 мг/м³*
- оксид азоту у переведенні на двооксид азоту - 200 мг/м³*
- пил - 10 мг/м³*

* - стосується сухих газів при нормальних умовах і при вмісті 6% кисню.

Річні викиди газопилових сумішей впливають із стандартів викидів і скидів забруднюючих речовин до атмосферного повітря для нового енергоблоку, встановлених директивою *про промислові викиди*:

- двооксид сірки - 1 411 т/рік,
- двооксид азоту - 1 882 т/рік,
- пил - 94 т/рік.

Викиди двооксиду вуглецю новим блоком будуть становити біля 2,8 млн т/рік при очікуваних викидах 855 кг CO₂/МВт·год.

Машинний зал

У машинному залі розташовуватиметься турбоагрегат з допоміжними установками та обладнанням.

До складу турбоагрегату входять:

- конденсаційна парова турбіна, четвероступенева на надкритичні параметри пари, з одним вторинним пароперегрівачем, з'єднана з генератором;

- генератор для вироблення електроенергії;
- всі технологічні системи, пов'язані з паровою турбіною і генератором.

Парова турбіна буде розділена на три частини: високого, середнього і низького тиску, буде мати четвероступінчасту конструкцію, тобто, складатися з одного циліндра високого тиску, одного циліндра середнього тиску і двох циліндрів низького тиску.

Для перетворення механічної енергії парової турбіни в електроенергію буде використовуватися трифазний синхронний генератор.

Турбоагрегат буде оснащений вимірювальними і контрольними приладами для забезпечення його роботи протягом тривалого часу між ремонтними роботами. Передбачається повне дистанційне керування турбоагрегатом з блоку управління і адаптація до цієї мети всіх допоміжних систем.

Замкнута система охолодження

Для заспокоєння потреб нового блоку має бути створений незалежний, замкнутий контур охолодження з градирнею з наступними установками: установкою для відведення димових газів, установкою для відкачування охолоджувальної води, установкою корекції обігу води, установкою опріснення і відмулення.

Система відведення димових газів

Ця система складається з вентиляторів димових газів, каналів їх відведення, електрофільтру, установки десульфуризації димових газів та градирні, з якої відбуватимуться викиди. Важливі елементи системи описані нижче.

Система електрофільтру включає в себе наступні елементи:

- електрофільтр,
- розподільчий пристрій електрофільтру,
- фундаменти вентиляторів димових газів,
- канали відведення забруднених сіркою димових газів.

Метою будівництва багатосекційного електрофільтру (який складається з двох циклів і принаймні чотирьох секцій) з горизонтальним потоком димових газів є ефективно знепилювання димових газів, які викидаються з котла, та відведення легкої золи, транспортування очищених димових газів через вентилятори для посилення тяги і через канали відведення димових газів до наступних об'єктів, таких, як установка рекуперації тепла димових газів, установка десульфуризації димових газів і градирня. Електрофільтр забезпечить досягнення концентрації пилу у димових газах на випускному отворі не більше 30 мг/н.м³ (нормальний кубічний метр при нормальних умовах: температура 273,16 К, тиск 101,3 кПа при нульовій вологості і вмісті кисню 6%).

Відповідний потік димових газів біля 620 кг/с буде досягнуто за допомогою вентиляторів для посилення тяги. Установка десульфуризації димових газів буде включати в себе наступні об'єкти:

- абсорбційне обладнання установки десульфуризації димових газів;
- насосна станція;
- склад гіпсу типу «Eurosilo» і станція обезводнення гіпсу;
- бак для аварійного випорожнення;
- бункери для зберігання вапняку-порошку і підготовки сорбенту,
- випускний канал очищених димових газів.

Процес десульфуризації буде здійснюватися в установці, яка працюватиме звичайним методом мокрої вапняково-гіпсової десульфуризації. Ця технологія передбачає використання в якості сорбенту вапняку-порошку, кінцевим продуктом є технічний гіпс, придатний для подальшого використання у промисловості. Метод забезпечує дуже високу ефективність

десульфуризації (понад 95%) і отриманий кінцевий продукт використовуватиметься в якості сировини для виробництва будівельних матеріалів і є заміником натурального гіпсу.

Постачання вапняку-порошку до цієї установки буде здійснюватися за допомогою існуючої системи поводження з сорбентами. Плановане використання вапняку-порошку для котла нового блоку складатиме (зовнішня установка десульфуризації димових газів):

- середнє використання - близько 9,3 т/год,
- максимальне використання - близько 13,5 т/год.

Максимальне річне використання вапняку-порошку складатиме близько 100 000 т/рік. Після проходження через абсорбційне обладнання димові гази підлягатимуть остаточному знепилюванню до рівня 10 мг/н.м³ (нормальний кубічний метр при нормальних умовах).

Система подачі палива

В існуючій системі подачі палива на електростанції Турув вугілля поставляється з Буровугільного басейну Турув конвеєрами TW 1.4 і TW 2.4 до веж перевантаження біля щілинного бункера, розташованого в південній частині ділянки електростанції.

У новій системі подачі палива передбачається використання основного щілинного бункера, а також резервного щілинного бункера, до якого вугілля поставлятиметься з Буровугільного басейну Турув конвеєром TW 3.6 через нову станцію перевантаження № 1, розташовану біля щілинного бункера.

Подача палива до нового енергоблоку буде здійснюватися з існуючого щілинного бункера в західному напрямку - через тунель подачі палива до вугільного майданчика, на якому буде розміщений новий дробильний корпус. З дробильного корпусу за допомогою новозaproєктованих естакад паливоподачі із вузлами пересипання вугілля буде транспортуватися до установки паливоподачі, розташованої біля котельні в північно-західній частині ділянки електростанції.

Система поводження з золою і шлаком

В основній системі шлак буде відводитися з установки видалення шлаку з котла через дробарку за допомогою конвеєрів до сталевого шлакового бункера для зберігання протягом трьох днів. Під шлаковим бункером буде побудована системи завантаження шлаку на самоскиди, вагони або конвеєр для видалення відходів.

Зола буде відводитися з технологічного циклу котла і з електрофільтру за допомогою системи пневмотранспорту. Система золовидалення з котла і електрофільтру дозволить направляти золу в одному з трьох напрямків: до існуючого золотого бункера № 1, до існуючого золотого бункера № 2 або до нового золотого бункера. Під новим золотим бункером будуть побудовані пристрої завантаження сухої золи до автоцистерн та пристрої зволоження і завантаження зволоженої золи на конвеєр для видалення відходів.

У зв'язку з роботою нового блоку будуть утворюватися такі види відходів згорання вугілля:

- 10 01 01 - шлак, зола і пил з котлів (за виключення пилу з котлів, про який мова в 10 01 04) - в кількості 63 000 т/рік,
- 10 01 02 - летка зола з кам'яного вугілля - в кількості 566 000 т/рік.

Відходи згорання вугілля з кодами 10 01 12 та 10 01 02 будуть використовуватися як вторинна сировина. Відходи згорання (шлак і летка зола) та продукти десульфуризації димових газів (гіпс) будуть утворюватися на постійній основі. Кількість відходів згорання і продуктів десульфуризації буде тісно пов'язана з виробництвом електроенергії, якістю використаного вугілля і ефективністю виробничого обладнання та системи знепилювання.

Гіпсове господарство

Продукт десульфуризації димових газів - гіпс з установки десульфуризації димових газів як продукт з кодом 10 01 05 (тверді відходи десульфуризації димових газів на основі кальцію) буде використовуватися в якості сировини для будівельної галузі.

Річна кількість виробництва гіпсу з десульфуризації димових газів складатиме близько 78 000 т.

Використання сирової води

Побір сирової води для роботи нового блоку буде відбуватися з існуючого збірника поверхневих вод - водойми Вітка. Це буде основне джерело постачання сирової води. У разі обмеження можливості побору води з огляду на проведення ремонтних робіт та аварії у системі побору води із збірника Вітка буде використана система побору води з річки Ниса-Лужицька, яка є резервним джерелом водопостачання. Максимальна кількість загального використання сирової води для технологічного циклу нового блоку складатиме 1 220 м³/год, з яких приблизно 100 м³/год буде призначатися на потреби установки десульфуризації димових газів та зволоження золи. З метою обмеження використання чистої води з річки Вітки у певних технологічних процесах буде використовуватися опріснена вода з градирні, завдяки чому загальний побір сирової води з джерел поверхневої води складатиме біля 6 625 100 м³/рік.

Бурмістр міста і гміни Богатиня (підпис, печатка)

Провадження у справі вітрової електростанції «Z» (комплексу 19 вітрових електроустановок потужністю 2,0 МВт кожна і загальною потужністю цілого комплексу до 38,0 МВт):

(печатка)

ради гміни X

_____ (адрес)

Дата: 8 червня 2011 року

Постанова

Відповідно до ст. 132 *Кодексу адміністративного провадження РП* від 14 червня 1960 р. (Dz. U. z 2000r. Nr 98 poz. 1071 із змінами), ч. 1 і 4 ст. 63, ст. 66 і ст. 68 Закону *«Про доступ до інформації про навколишнє природне середовище, участь громадськості у захисті навколишнього середовища і оцінку впливу на довкілля»* від 3 жовтня 2008 р. (Dz. U. z 2008r. Nr 199 poz. 1227, із змінами)

П О С Т А Н О В Л Я Ю:

підтвердити необхідність проведення оцінки впливу на довкілля планованої діяльності, яка полягає в будівництві вітрової електростанції «Z» в округах A, B, C, D, E в гміні X,

визначити, що звіт з оцінки впливу на довкілля має включати інформацію, передбачену у ч. 1 ст. 66 Закону РП *«Про доступ до інформації про навколишнє природне середовище, участь громадськості у захисті навколишнього середовища і оцінку впливу на довкілля»* від 3 жовтня 2008 р. (Dz. U. z 2008 r. Nr 199 poz. 1227, із змінами) (далі - Закон РП *«Про ОВД»*), а зокрема дані про:

a) *тип пристрою, який буде генерувати електроенергію під час реалізації планованої діяльності, технічну документацію пристроїв, рівень звукової потужності для турбіни -L_{AWeq};*

b) *турбіну, яку плануються встановити під час реалізації планованої діяльності. Якщо ця турбіна вже використовувалась, потрібно надати її технічні характеристики, у тому числі рік виготовлення і рівень звукової потужності визначений з урахуванням ступеня зносу, підтверджений відповідною технічною експертизою;*

c) *обґрунтування того, що планована діяльність є одним підприємством, на основі, серед іншого, критеріїв, встановлених у відповідному законодавстві, тобто визначення планованої діяльності, закріпленого в ч. 13 ст. 1 Закону *«Про ОВД»*¹ та визначення*

¹ *«przedsięwzięciu – rozumie się przez to zamierzenie budowlane lub inną ingerencję w środowisko polegającą na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, w tym również na wydobywaniu kopalin; przedsięwzięcia powiązane technologicznie kwalifikuje się jako jedno przedsięwzięcie, także jeżeli są one realizowane przez różne podmioty».*

«планована діяльність - будівництво або інше втручання в природне середовище, яке полягає у перетворенні або зміні способу використання території, включаючи видобування корисних копалин; об'єкти планованої діяльності пов'язані технологічно кваліфікуються як одна планована діяльність, навіть якщо вони виконуються різними юридичними особами».

вітроелектростанції, закріпленого в п. 1 § 2 Розпорядження Міністра економіки від 14 травня 2007 (Dz. U. z 2007r. Nr 93 poz. 623)²;

d) місце розташування планованої діяльності: надання окремим вітровим турбінам і відповідній виробничій інфраструктурі (яка є невід'ємною складовою частиною планованої діяльності) порядкових номерів з окресленням меж земельних ділянок, на яких вони розміщені. Оцінка впливу планованої діяльності на довкілля має бути прив'язана до конкретного місця розташування джерел викидів (вітрових турбін та їх супутньої виробничої інфраструктури);

e) шумове забруднення:

- його діапазон і потенційний вплив на території, що потребують захисту від шуму, беручи до уваги кумулятивний вплив інших вітрових електростанцій, щодо яких розпочато або завершено адміністративне провадження, на основі моделювання, виконаного відповідно до чинного національного законодавства та законодавства ЄС за допомогою програми для розрахунку поширення шуму в навколишньому середовищі, в якій модель розрахунку відповідає нормі PN-IS09613-2:2002;

- розрахунки повинні проводитися на висоті 1,5 м на незабудованій території та на висоті 4 м біля фасадів будинків по їх висоті;

- для ділянок не охоплених чинним планом зонування території додаються копії рішень компетентного органу (завірені цим органом) щодо фактичного використання територій, на яких має бути реалізована планована діяльність, і територій, на які вона може впливати відповідно до ст. 115 Закону «Про охорону навколишнього середовища» від 27 квітня 2001 року (Dz. U. z 2008r. Nr 25 poz. 150 зі змінами). У цих рішеннях мають бути зазначені відповідні гранично допустимі рівні акустичного впливу на навколишнє природне середовище для територій, які можуть зазнати впливу планованої діяльності;

f) спосіб приєднання електроустановки до електричної мережі; місце розташування трансформатора; робоча напруга на первинній і вторинній обмотці трансформатора; робоча напруга електричної мережі, до якої буде передаватися електроенергія, генерована на електростанції; тип приєднання електроустановки до електричної мережі (повітряні чи кабельні лінії електропостачання).

Має бути всебічно описаний вплив вищезазначених пристроїв і мереж на розподіл електромагнітних полів навколо планованої діяльності, беручи до уваги їх кумулятивний вплив на основі положень Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні електромагнітних полів в навколишньому середовищі і способи дотримання цих рівнів» від 30 жовтня 2003 р. (Dz. U. Nr 192 poz. 1883);

g) поводження з відходами:

- опис кількості та видів відходів, що утворюються на етапі будівництва, експлуатації та виведення з експлуатації вітрової електростанції,

- очікувані способи зниження негативного впливу на навколишнє середовище (зменшення обсягів утворення відходів, захист ґрунту і води від забруднень, пов'язаних з поводженням з відходами);

² «*farma wiatrowa — jednostka wytwórcza lub zespół tych jednostek wykorzystujących do wytwarzania energii elektrycznej energię wiatru, przyłączonych do sieci w jednym miejscu przyłączenia*».

«вітрова електростанція - електроустановка або кілька таких електроустановок, які використовують енергію вітру, і мають одне місце приєднання (точку приєднання) до електричної мережі».

h) вплив на навколишнє природне середовище з урахуванням:

- можливості кумулятивного впливу планованої діяльності разом з іншими об'єктами, які становлять перешкоди на маршрутах польотів птахів в радіусі 10 км від планованої діяльності (висотні будівлі та споруди, напр.: вітрові електростанції, щодо яких розпочато або завершено адміністративне провадження, вежі станцій системи зв'язку);
- можливості негативного впливу планованої діяльності на цілі та об'єкт захисту, а також на цілісність європейської екологічної мережі спеціальних природоохоронних зон *Natura 2000*;
- оцінки ризику втрати сприятливого стану охорони видів птахів, підтверженої орнітологічною експертизою за наслідками принаймні річного моніторингу, який охоплює весняний переліт, гніздування, період розмноження, осінній переліт та зимівлю птахів. В оцінці має бути проілюстрована кількісна характеристика використання території птахами, в тому числі час їх перебування, маршрут, напрямки і висота польотів, взаємозв'язок між наявністю птахів і наявністю місць їх годування і відпочинку;
- оцінки впливу планованої діяльності на життєдіяльність видів кажанів після виконання річного акустичного моніторингу кажанів (мінімум - 30 інвентаризацій);
- інвентаризації видів рослин і тварин, а також їх середовищ існування (на кадастрових ділянках, на яких планується реалізація планованої діяльності: розміщення вітрових електростанцій та супутньої виробничої інфраструктури), які можуть бути ушкоджені внаслідок будівництва і наступної експлуатації вітрової електростанції;
- визначення впливу планованої діяльності на ландшафт в місці розташування планованої діяльності та безпосередньо прилеглих до нього ділянках. В ландшафтній експертизі має бути відображений вид ландшафту, його характерні риси, на які може вплинути планована діяльність. Мають бути вказані оглядові майданчики і особи, які вірогідно ці майданчики використовують.

Ландшафтна експертиза повинна включати:

- візуалізацію (за допомогою будь-якої техніки) планованої діяльності вкомпонованої в наявний на цій території ландшафт з доступних оглядових майданчиків, а також
- панорамну візуалізацію (панорама, яка інтегрує перспективу з усіх оглядових майданчиків);
- опису заходів у разі зіткнень птахів і кажанів з вітроелектростанцією під час її роботи;
- передбачених заходів спрямованих на запобігання і зменшення негативного впливу планованої діяльності на птахів і кажанів, види рослин, тварин, а також їх середовища існування, які можуть бути пошкоджені в результаті будівництва та подальшої експлуатації вітроелектростанції;

i) плановані заявником заходи щодо відшкодування шкоди навколишньому середовищу завданої під час будівництва та експлуатації вітроелектростанції (відповідно до Закону РП «Про запобігання заподіяння шкоди навколишньому середовищу та її відшкодування» від 13.04.2007 р. - Dz. U. z 2007г. Nr 75 poz. 493 зі змінами). Шкода, завдана навколишньому природному середовищу, це негативна вимірювальна зміна стану або властивостей природних елементів, оцінена по відношенню до вихідного стану, яка викликана безпосередньо або побічно діяльністю суб'єкта, що користується навколишнім середовищем;

j) можливий негативний вплив планованої діяльності на сусідні споруди з огляду на стробоскопічний ефект і мерехтіння тіней.

Для цього слід проаналізувати:

- географічні координати,

- кут падіння сонячних променів (коли сонце є в zenіті - окремо для літнього і зимового часу),
- рельєф місцевості,
- ймовірну довжину тіней;

к) опис можливих соціальних конфліктів, пов'язаних з планованою діяльністю;

л) опис можливих варіантів планованої діяльності (відповідно до положень п.п. 5, 6 та 7 ч. 1 ст. 66 Закону «Про ОВД»).

Обґрунтування:

Під час розгляду *Інформаційної картки щодо планованої діяльності* та вимоги суб'єкта господарювання *У* (назва, адрес) про надання умов щодо обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, 19 травня 2011 року вітг гміни *Х* звернувся до Регіонального директора з охорони навколишнього середовища в _____ і Державного районного санітарного лікаря в _____ з проханням висловити думку щодо необхідності оцінки впливу планованої діяльності на довкілля, а також обсягу досліджень та рівня деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля.

Регіональний директор з охорони навколишнього середовища листом № _____ від 30 травня 2011 року (дата отримання 1 червня 2011 року) ствердив необхідність оцінки впливу планованої діяльності на довкілля і визначив, що обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, має відповідати ч. 1 ст. 66 Закону РП «Про ОВД».

Державний районний санітарний лікар в листі № _____ від 31 травня 2011 року (дата отримання 6 червня 2011 року) також ствердив необхідність оцінки впливу планованої діяльності на довкілля та потребу включення до звіту з оцінки впливу на довкілля даних передбачених у законі.

Відповідно до літ. *б* п. 6 ч. 1 § 3 Розпорядження Ради Міністрів «Про види діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля» від 9 листопада 2010 р. (Dz. U. z 2010 r. Nr 213 roz. 1397), планована діяльність, що розглядається, може мати значний вплив на навколишнє середовище і перед її реалізацією необхідно провести оцінку впливу на довкілля.

З урахуванням критеріїв, передбачених у ч. 1 ст. 63 Закону РП «Про ОВД», після розгляду *Інформаційної картки щодо планованої діяльності* та доданої до неї документації стверджується, що планована діяльність, яка полягає в будівництві та експлуатації вітрової електростанції вітрової електростанції «*Z*» в округах *A, B, C, D, E* в гміні *X*, має такі властивості:

1) Тип і характеристика планованої діяльності, у тому числі параметри планованої діяльності, площа території, яку вона має займати, і їх взаємне співвідношення

Планується збудувати 19 вітроенергетичних установок потужністю 2,0 МВт кожна, висота веж до 105 м, діаметр ротора до 92,5 м.

Загальна висота вітрової електростанції до 150 м.

Електростанція буде побудована на 19 армованих фундаментних плитах площею приблизно 324 м² кожна (всього 6 156 м²).

Будуть використані електричні кабелі загальною довжиною близько 25 км.

Загальна площа планованої діяльності (майданчики для маневрування, фундамент, внутрішні дороги) - до 17 556 м².

2) Зв'язок з іншими проектами, зокрема, з точки зору кумулятивного разом з планованою діяльністю впливу

Існує можливість сукупного впливу з іншими проектами, які становлять перешкоди на маршрутах польотів птахів і кажанів.

3) Використання природних ресурсів, викиди забруднюючих речовин та інші види впливу на довкілля

Не планується використання води та інших природних ресурсів в процесі експлуатації вітрової електростанції. Під час її будівництва будуть використовуватися природні ресурси для реалізації фундаменту конструкції вежі.

Планована діяльність під час її будівництва та експлуатації буде джерелом шумового забруднення.

На етапі будівництва засоби транспорту та будівельні машини будуть джерелом викидів в атмосферне повітря пилу та газоподібних речовин.

На цьому етапі відбудуться зміни також в поверхневих (грунтових) шарах.

Експлуатація вітрової електростанції пов'язана з потенційним впливом на птахів і кажанів, а також із змінами ландшафту. Вплив цей виникатиме з розташування високих будівель в безпосередній близькості від територій, які використовуються в сільському господарстві і територій, які мають природоохоронну цінність.

4) Ризик надзвичайних ситуацій

Планована діяльність не несе ризику виникнення надзвичайної ситуації.

5) Розміщення планованої діяльності, беручи до уваги можливі ризики для навколишнього середовища, зокрема при існуючому способі землекористування, здатності навколишнього середовища до самоочищення і відтворення природних ресурсів, при існуючих природних ландшафтах і планах зонування території

В Інформаційній картці щодо планованої діяльності немає інформації про райони неглибокого залягання підземних вод, планована діяльність не знаходиться в межах прибережної захисної смуги, ані на гірських або лісових територіях.

В Інформаційній картці щодо планованої діяльності немає даних про території з особливим санітарно-епідеміологічним режимом, включаючи зони санітарної охорони навколо водозбірних басейнів та водосховищ.

Планована діяльність буде знаходитися за межами природоохоронних територій визначених в Законі РП «Про охорону природи» від 16 квітня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 92 roz. 880 зі змінами). У звіті з оцінки впливу на довкілля слід описати природоохоронні території, які знаходяться навколо планованої діяльності.

З Інформаційної картки щодо планованої діяльності не виникає, що ця діяльність має бути реалізована на території, на якій перевищені рівні гранично допустимих концентрацій шкідливих речовин в навколишньому середовищі. В Інформаційній картці... немає інформації про території, які мають історичну, культурну або археологічну цінність, а також інформації про густоту населення у відповідній адміністративно-територіальній одиниці.

Територія, на якій планується розміщення проекту, не прилягає до озер, в її околицях немає курортів, а також зон санітарної охорони курортів.

б) Величина і масштаби потенційного впливу

В Інформаційній картці щодо планованої діяльності немає інформації про її очікуваний вплив на географічні райони і населення. На основі інформації поданої суб'єктом господарювання, не можна ствердити відсутність ймовірності значного або складного впливу.

Натомість інформація, подана суб'єктом господарювання, підтверджує ймовірність впливу планованої діяльності на географічні райони і населення на етапі її будівництва та експлуатації. Беручи до уваги характер планованої діяльності, під час її експлуатації буде мати місце постійний вплив на довкілля зумовлений шумовим та електромагнітним забрудненням. Цей вплив є відворотним (тобто закінчиться з кінцем експлуатації). З огляду на місце провадження планованої діяльності її вплив на довкілля не буде мати транскордонного характеру. Ділянка, на якій має бути реалізована планована діяльність, не охоплена чинним планом зонування території.

Беручи до уваги вищевикладений аналіз, а також всі фактичні і юридичні обставини впливу планованої діяльності на довкілля, визначено, як у вступі, що звіт з оцінки впливу на довкілля має включати всю інформацію, передбачену у ч. 1 ст. 66 Закону РП «Про». Звіт повинен бути розроблений з особливим урахуванням факторів описаних в резолютивній частині цієї постанови і нижче представлених умов, сформульованих на основі аналізу представленої інформації і характеру планованої діяльності.

На етапі експлуатації планованої діяльності в зв'язку з безперервною або періодичною експлуатацією вітрових турбін очікується шумове забруднення. У зв'язку з цим, у звіті слід:

- детально описати вплив планованої діяльності на акустичний клімат відповідної місцевості;
- визначити очікуваний шумовий вплив вітрової електростанції на навколишнє середовище (максимальний очікуваний рівень шумового забруднення);
- проаналізувати вплив планованої діяльності на акустичний клімат відповідної місцевості, який буде мати місце вдень і вночі щодо ділянок, визначених у Розпорядженні Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні шуму у навколишньому середовищі» від 14 червня 2007р. (Dz. U. z 2007г. Nr 120 poz. 826). Результати аналізу представити графічно у вигляді ізоліній, що представляють очікувані рівні шуму.

Має бути також оцінений вплив планованої діяльності на розподіл рівнів електромагнітних полів навколо відповідної вітрової електростанції, з урахуванням Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні електромагнітних полів в навколишньому середовищі і способи дотримання цих рівнів» від 30 жовтня 2003 р. (Dz. U. Nr 192 poz. 1883).

Вітрова турбіна може становити перешкоду на маршрутах польотів птахів і кажанів, тому необхідно проаналізувати це питання, а також питання оцінки впливу на види рослин, грибів, тварин, а також середовищ їх існування на території, на яку планована діяльність може впливати.

Передвістиційний моніторинг має охоплювати:

1) види птахів перелічені в Додатку 1 до Директиви Ради 79/409/ЄЕС «Про збереження диких птахів» від 2 квітня 1979 року;

2) видів птахів, що захищаються за польським законодавством:

- Розпорядженням Міністра охорони навколишнього середовища «Про види диких тварин, які перебувають під захистом» від 28 вересня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 220 poz. 2237);

- Червоною Книгою Тварин (*Głowaciński, 2001*);

3) види SPEC (*Species of European Conservation Concern*) в 1-3 категорії (*BirdLife International 2004*);

4) види, щодо яких впроваджена охорона місць виникнення;

5) види, поширення гнізд яких <10% (оцінюється на основі сіток квадратів 10x10 км, *Sikora i in., 2007*);

6) види, чисельність популяції яких у Польщі становить менше 1000 гніздових пар.

Більш детальна інформація про методологію проведення орнітологічних досліджень доступна на Інтернет-сторінці Польської асоціації вітрової електроенергетики «Керівництво з оцінки впливу вітрових ферм на птахів» (www.psew.pl) і на Інтернет-сторінці Польської економічної палати відновлюваної енергії «Оцінка екологічного ризику під час реалізації інвестицій у сфері вітрової електроенергетики» (www.pigeo.pl).

Звіт з оцінки впливу на довкілля має включати також аналіз досліджень ділянки, на якій має бути реалізована планована діяльність, на предмет наявності кажанів:

- чи ці тварини використовують цю ділянку як нічне місце годування,

- чи знаходяться на ній під час весняних і осінніх міграцій, створення і розпаду виводкових колоній, роїння, розмноження та піку активності.

Також необхідно вказати знайдені сховища кажанів та місця їх зимової сплячки.

Під час підготовки звіту варто також взяти до уваги списки тварин, які підлягають охороні відповідно до Додатку II до Директиви Ради 92/43/ЄЕС та Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про види диких тварин, які перебувають під захистом» від 28 вересня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 220 poz. 2237).

Інвентаризуючи види рослин, грибів і тварин, треба звернути уваги на:

1) види, які охороняються відповідно до:

- Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про види диких рослин, які перебувають під захистом» від 9 липня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 168 poz. 1764),

- Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про види диких грибів, які перебувають під захистом» від 9 липня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 168 poz. 1765) і

- Розпорядження Міністра охорони навколишнього середовища «Про види диких тварин, які перебувають під захистом» від 28 вересня 2004 р. (Dz. U. z 2004г. Nr 220 poz. 2237), а також на

2) види перераховані в Додатках I і II до Директиви Ради 92/43/ЄЕС від 21 травня 1992 р. «Про охорону природних середовищ існування та дикої флори і фауни».

На основі вищевикладеного необхідно провести оцінку впливу планованої діяльності на довкілля. Обсяг досліджень та рівень деталізації інформації, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, визначені у резолютивній частині цієї постанови, враховують сучасний рівень знань і методи оцінки, наявні технічні можливості досліджень, а також доступ до даних необхідних для належної підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля.

Цю постанову можна оскаржити до Апеляційної ради місцевого самоврядування через війта гміни X протягом 7 днів з дати отримання.

З уповноваження вїта
(прїзвище, підпис)

Постанову отримають:

1. Заявник У (назва)
2. а/а

31 січня 2012 р.

Рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності № _____³

На підставі:

- ч. 1, п. 2 ч. 2 ст. 71; п. 4 ч. 1 ст. 75; ст. 82 Закону РП «Про доступ до інформації про навколишнє природне середовище, участь громадськості у захисті навколишнього середовища і оцінку впливу на довкілля» від 3 жовтня 2008 р. (Dz. U. z 2013 г., roz. 1235, із змінами) (далі - Закон РП «Про ОВД»);

- літ. б п. 6 і п. 7 ч. 1 § 3 Розпорядження Ради Міністрів «Про види діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля» від 9 листопада 2010 р. (Dz. U. z 2010 г. Nr 213, roz. 1397, із змінами) (далі - Розпорядження «Про ОВД»);

- ст. 104 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р. (Dz. U. z 2013 г. roz. 267 із змінами)

після розгляду заяви суб'єкта господарювання Y (місце реєстрації - вул. _____)

визначаю

наступні екологічні умови реалізації планованої діяльності - будівництва вітрової електростанції «Z» в округах A, B, C, D, E в гміні X:

I. Вид, масштаб і місце реалізації планованої діяльності

1. Планована діяльність полягатиме у будівництві вітрової електростанції, яка складається з 19 вітрових турбін (вітрових електроустановок) потужністю 2 МВт кожна, загальна потужність цілого комплексу 38 МВт. Побудована буде також необхідна виробнича інфраструктура, будуть прокладені кабельні лінії, утворене місце контактних з'єднань з Національною Електроенергетичною Мережею (*Krajowy System Elektroenergetyczny, KSE*). Планована діяльність включає в себе також розподільче устаткування 110 кВ; абонентську трансформаторну підстанцію 110/30 кВ (*GPZ*), з якої виходитимуть кабельні лінії 110 кВ до існуючої повітряної кабельної лінії 110 кВ «_____ - _____», що знаходиться поблизу станції; абонентські електростанції 30/0,69 кВ, що знаходяться в вежах вітрових турбін і приєднуються кабелями 30 кВ.

2. Вітрова електростанція, яка складаються з 19 вітрових турбін, буде знаходитися на виділених ділянках кадастрових округів A, B, C, D, E в гміні X. Планована діяльність буде реалізована на таких ділянках (нумерація згідна з доданою документацією)

	№ турбіни	№ ділянки (ділянок) - турбіна і лопаті	Кадастровий округ
	T 01	_____	B

³ Пол. «*decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach*», скорочено - «*decyzja środowiskowa*».

T 02	—, —, —, —, —, —	B
T 08	—, —, —, —, —, —	B
T 03	—	B
T 06	—, —	B
T 05	—, —	C
T 04	—	C
T 20	—	C
T 15	—	A
T 07	—	A
T 14	—	A
T 21	—	A
T 25	—, —	E
T 19	—, —, —	D
T 24	—, —	D
T 27	—, —, —	D
T 23	—, —, —, —, —	D
T 13	—, —, —, —, —, —, —, —	D
T 16	—, —, —, —, —, —, —, —	D
Трансформаторна підстанція	—, —	A

Акустичний вплив вітрових турбін має відповідати зробленому акустичному аналізу, лопаті під час своєї роботи не повинні виходити за межі ділянок, зазначених у наведеній вище таблиці.

3. Проектовані вітрові турбіни будуть встановлені на вежах висотою до 105 м; діаметр ротора не має перевищувати 92,5 м; загальна висота однієї турбіни має бути не більшою ніж 150 м; максимальна акустична потужність електростанції не перевищуватиме 105,3 дБ в денний і в нічний час.

4. Вітрова електростанція «Z» складається з двох частин:

- розподільче устаткування 110 кВ; лінійні портали (лінійні вводи); контейнерна станція; приміщення розподільчого устаткування Польської Енергетичної Групи (пол. «Polska Grupa Energetyczna», PGE) та відповідна мережа кабельних ліній. Ці об'єкти будуть знаходитися в розпорядженні Акціонерного товариства «Польська Енергетична Група»;
- трансформаторна станція, технічні будівлі і складсько-соціальні приміщення будуть розташовані з іншої сторони збірних шин. Їх розпорядником буде вітрова електростанція.

5. Трансформаторна станція з виходом на існуючу повітряну лінію електропередачі 110 кВт «_____ - _____» буде складатися з:

- під'єднання до повітряної лінії електропередачі 110 кВ;
- кабельної лінії 15 кВт та пристроїв для забезпечення власних потреб;
- розподільчого устаткування 110 кВ.

6. Планована діяльність буде реалізовуватися на ділянках, що використовуються для ведення сільського господарства. Спосіб використання ділянок не зміниться після завершення будівництва. З ведення сільського господарства будуть виключені ділянки необхідні для розташування:

- фундаменту: близько 6 156 кв. м;
- трансформаторної станції: близько 9 000 кв. м;
- зон обслуговування кожної вітрової турбіни: близько 17 100 кв. м;
- під'їзних шляхів: близько 18 км.

7. Всі заплановані вітрові турбіни будуть з'єднані за допомогою мережі підземних кабельних ліній напругою 30 кВт (поперечний переріз кабельних ліній 100-630 кв. мм). Кабельні лінії будуть розташовані на глибині від 0,7 до 1,5 м під поверхню землі, довжина траншей - приблизно 19 км. Підземна мережа кабелів середньої напруги головним чином буде прокладена в межах існуючих або запланованих під'їзних шляхів, тільки у виняткових випадках буде пролягати через поля. Немає потреби прокладення кабельних ліній через існуючі лісові комплекси. Електроенергія, вироблена вітровою електростанцією, буде передаватися до абонентської трансформаторної станції за допомогою підземної мережі кабелів. Потім електроенергія передаватиметься до національної електроенергетичної мережі. Місце контактних з'єднань з цією мережею - це трансформаторна станція, що знаходиться на кадастровій ділянці № _____ в кадастровому окрузі А в гміні Х. Орієнтована довжина кабелю, необхідна для з'єднання вітрової електростанції із національною електроенергетичною мережею, становить приблизно 25 км.

8. Кінетична енергія вітру перетворюється в обертальний рух ротора генератора змінного струму номінальною напругою 690 В. Потім трансформатор 30/0,69 кВ, який знаходиться всередині кожної вежі турбіни, підвищує напругу до 30 кВ. Після цього електроенергія передаватиметься до абонентської трансформаторної станції підземною кабельною лінією середньої напруги. Із абонентської трансформаторної станції виходитиме електрична енергія 110 кВ. Ця електроенергія передаватиметься до Національної енергетичної мережі через розподільче устаткування 110 кВт та за допомогою кабельних ліній до існуючої лінії 110 кВт « _____ - _____ », яка знаходиться поблизу.

II. На етапі реалізації планованої діяльності необхідно вжити наступні заходи:

1. Будівельні роботи в нічний час виконувати не ближче 220 м від найближчої території, яка підлягає акустичній охороні.

2. Рівень шумового забруднення під час виконання будівельних робіт не може перевищувати гранично допустимих рівнів і норм та екологічних стандартів.

3. Обладнання і людей слід перевозити до місця виконання будівельних робіт в першу за допомогою мережі існуючих доріг і під'їзних шляхів.

4. Не допускати погіршення стану поверхні публічних доріг, які використовуються будівельними машинами, під час реалізації планованої діяльності.

5. Будівельний матеріал і обладнання повинні бути розміщені таким чином, щоб забезпечити ефективне використання території і не допускати порушення законних інтересів третіх осіб. Місця зберігання матеріалів для виконання будівельно-монтажних робіт, а також місця паркування транспортних засобів повинні бути обладнані таким чином, щоб гарантувати захист ґрунту від забруднення.

6. Будівельні майданчики, тимчасові технічні майданчики та тимчасові під'їзні шляхи розташовувати за межами ділянок водотоків та меліоративних систем.

7. Будівельний майданчик і допоміжні об'єкти мають займати якнайменшу територію. На цій території допускається впровадження необхідних змін. Після закінчення будівельних робіт впорядкувати територію навколо електростанції та рекультивувати землі, що знаходяться поблизу. Верхній шар ґрунту (гумус) зберегти і використати після завершення роботи. Заборонено розміщення гумусу в місці середовища існування, яке підлягає охороні.

8. В процесі здійснення будівельних робіт використовувати обладнання з низьким рівнем шумового забруднення і викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря, яке має засоби захисту підземних вод та ґрунту від забруднення.

9. В ході будівельних робіт звести до мінімуму внесення змін до природних елементів (у томі числі меліораційних каналів, природних ландшафтів і т.д.).

10. Елементи вітрових електростанцій, трансформаторної станції, а також будівельні матеріали мають транспортуватися на будівельний майданчик за допомогою транспортних засобів, що мають дозволи на проїзд по публічних дорогах.

11. В ході будівництва і експлуатації планованої діяльності відходи повинні роздільно збиратися і зберігатися в герметичних упаковках у спеціально призначених місцях таким чином, щоб не допускати змішування відходів. Поводження з відходами має здійснюватися згідно з чинним законодавством.

12. Рідкі побутові відходи з будівельного майданчика мають збиратися в замкнених контейнерах.

13. З метою мінімізації впливу планованої діяльності на здійснення сільського господарства необхідно виконувати монтажні роботи, які можуть мати найбільший вплив на сільське господарство, після збору врожаю або перед посівом.

14. Приділяти увагу збереженню актуальної системи поверхневих і підземних вод у межах території, що охоплюється планованою діяльністю, та території, на яку вона може впливати.

15. В процесі осушення будівельних траншей площа кривої депресії не повинна виходити за межі ділянки, щодо якої заявник має право власності або право користування.

16. Зелені насадження, розташовані в безпосередній близькості від будівельних робіт, повинні бути захищені від пошкодження в результаті здійснення робіт (напр., дерева, які знаходяться біля будівельних майданчиків і під'їзних шляхів, повинні бути захищені від механічних ушкоджень).

17. В процесі викопування фундаменту слід вживати заходи захисту видів тварин, які підлягають охороні. Вжити відповідні запобіжні заходи на будівельному майданчику. Регулярно, щоденно вранці перед продовженням робіт перевіряти траншеї на предмет наявності в них тварин. Тварин, які потрапили до траншей, переносити за рахунок заявника за межі території виконання робіт.

18. Верхній шар ґрунту, густо зарослий трав'янистими рослинами (дерн) повинен бути зібраний не у період розмноження птахів, тобто з початку вересня до кінця лютого.

III. На етапі експлуатації планованої діяльності необхідно вжити наступні заходи:

1. Рівень шумового забруднення під час експлуатації планованої діяльності не може перевищувати гранично допустимих рівнів і норм, повинен відповідати законодавчим нормативам якості довкілля, встановленим для території реалізації планованої діяльності.

2. У випадку виявлення перевищення гранично допустимого рівня шумового забруднення на території, на яку планована діяльність може впливати, слід вжити заходи для зменшення рівня шумового забруднення до допустимого рівня. Вжиті технічні, технологічні та організаційні заходи повинні виникати з післяпроектного моніторингу, обсяг і час здійснення якого визначені у пункті VII цього Рішення,

3. Заявник повинен виконувати моніторинг шумового забруднення довкілля щоразу у випадку внесення змін в умови роботи вітрової електростанції, в тому числі змін в устаткування, за умови, що ці зміни можуть вплинути на акустичний клімат навколо планованої діяльності - рівень шумового забруднення, джерелом якого є планована діяльність.

4. Виконувати контрольні вимірювання рівня електромагнітних полів після введення вітрової електростанції в експлуатацію відповідно до чинного законодавства і виправляти порушення, якщо вони будуть мати місце.

5. У разі пошкодження вітрової електростанції заявник має відшкодувати шкоду завдану довкіллю та окремим природним елементам, ресурсам і комплексам у місці ремонту та біля під'їзних шляхів. Відшкодувати слід також шкоду, спричинену довкіллю під час виконання ремонтних та налагоджувальних робіт.

6. Захистити обладнання від витоку палива та мастильних матеріалів.

7. Забезпечити можливість подальшого сільськогосподарського використання території, на якій має бути здійснювана планована діяльність, за винятком ділянки, вилученої з використання, з огляду на реалізацію вітрової електростанції.

8. У разі неексплуатації вітрової електростанції протягом одного року з технічних, організаційних чи інших причин слід демонтувати (ліквідувати) вітрову електростанцію, а територію, на якій вона знаходилася, повернути до попереднього стану. При цьому процес ліквідації і обсяг відновлювальних робіт повинні контролюватися і документуватися відповідно до чинного законодавства. Такі самі заходи повинні бути застосовані в разі встановлення перевищення обсягів гранично допустимих викидів і скидів забруднюючих речовин вітровою електростанцією у довкілля за результатами післяпроектного моніторингу, якщо заходи спрямовані на приведення викидів і скидів у відповідність до чинних норм не виявитися неефективними.

9. Не насаджувати дерева та чагарники вздовж лінійних елементів виробничої інфраструктури, таких як технічні під'їзні шляхи, та усувати дерева та чагарники, які самочинно виростають вздовж цих об'єктів.

10. Ділянки, на яких має знаходитися вітрова електростанція, слід тримати вільними від дерев і чагарників.

11. Заходи, передбачені у пункті 8, зобов'язаний виконувати власник вітрової електростанції.

IV. У документації, необхідній для видачі дозволу на здійснення будівельних робіт (передбачений Будівельним Кодексом), взяти до уваги наступні вимоги щодо охорони довкілля:

1. Вітрова електростанція має складатися з комплексу 19 вітряних турбін, кожна з яких встановлена на вежі висотою не більше 105 м.

2. Кожна турбіна оснащена ротором діаметром до 92,5 м.

3. Загальна висота не перевищує 150 м.

4. Потужність однієї вітрової електроустановки не перевищує 2 МВт.

5. Загальна потужність вітрової електростанції - до 38 МВт.

6. Максимальна акустична потужність - до 105,3 дБ в денний і в нічний час.

7. Трансформаторні станції 30/0,69, які будуть підвищувати напругу до середнього рівня 30 кВ, знаходитимуться всередині кожної вежі.

8. Вітрові електроустановки та обладнання, що входять до складу вітрової електростанції «Z», будуть побудовані із нових заводських елементів із усіма сертифікатами та гарантіями виробника.

9. На території планованої діяльності буде встановлене розподільче устаткування 110 кВт з дистанційним управлінням та абонентська трансформаторна підстанція 110/30 кВ, які становлять виробничу інфраструктуру вітрової електростанції.

10. Розподільче устаткування 110 кВт складатиметься з:

- двох електричних кіл 110 кВ,
- збірних шин,
- пристроїв для забезпечення живлення основного і резервного обладнання призначеного для забезпечення власних потреб, сигналізації, телемеханіки і керування.

11. Трансформаторна станція 110/30 кВт буде складатися з:

- трансформатора 110/30 кВ,
- пристроїв високої напруги,
- внутрішнього розподільчого устаткування середньої напруги та будівель для необхідних пристроїв.

12. Використання підземної кабельної лінії середньої напруги MV для підключення окремих турбін вітряної електростанції до запроєктованої абонентської трансформаторної станції 110/30 кВ.

13. Кабельні лінії будуть прокладені до абонентської трансформаторної станції переважно вздовж доріг, не будуть перетинати існуючі лісові комплекси.

14. Електроенергія зі станції 110/30 кВт буде передаватися за допомогою розподільчого устаткування 110 кВт у точці приєднання вітроелектростанції до лінії 110 кВт «_____ - _____», що знаходиться в безпосередній близькості.

15. До існуючої лінії 110 кВт «_____ - _____» будуть додані два стовпи (наприклад, з кріпленням на сталеву трубу). Біля лінійних порталів (лінійних вводів) лінія буде закінчена кабелем типу AFL-6 240 кв. мм.

16. Лінійні портали (лінійні вводи) будуть розташовані на південь від існуючої лінії 110 кВ.

17. Мінімальна висота елементів, які перебувають під напругою, становить близько 4,5 м над рівнем ґрунту.

18. Проектована ділянка лінії 110 кВ, за допомогою якої здійснюватиметься підключення до існуючої лінії 110 кВт «_____ - _____», матиме довжину близько 33 м.

19. Будівництво та експлуатація трансформаторної підстанції, обладнання та технології, які будуть для цього використовуватися, а також підключення до Національної Електроенергетичної Мережі повинні відповідати діючим нормам, стандартам і керівним принципам в цій області.

20. Забезпечити захист підземних вод від забруднення паливними та мастильними матеріалами.

21. Рідкі побутові відходи з соціально-санітарних об'єктів мають збиратися і зберігатися в замкнених контейнерах і вивозитися спеціальним транспортом до найближчої станції очистки.

22. Забезпечити належне поводження з відходами, що утворюються в процесі ліквідації наслідків аварій, під час виконання ремонтних та налагоджувальних робіт. Відходи повинні роздільно збиратися таким чином, щоб не допускати проникнення відходів до ґрунту і підземних вод. Зібрані відходи мають передаватися суб'єктам господарювання, які мають дозволи у сфері поводження з відходами (утилізація або знешкодження відходів даного виду).

23. Технічні рішення, використані в проектній документації на будівництво, повинні забезпечити повну стабільність конструкції вітряної електростанції.

24. Передбачити систему відведення дощової води під час експлуатації планованої діяльності.

25. Запланувати відповідне освітлення об'єкта, що відповідатиме вимогам безпеки повітряного руху та не приваблюватиме авіафауну.

26. Не використовувати біле світло для освітлення турбін.

27. Пофарбувати зовнішні кінці лопатей п'ятьма смугами однакової ширини, які охоплюватимуть 1/3 довжини лопатей (три смуги червоного або оранжевого кольору і дві білі) для поліпшення видимості лопатей для орнітофауни протягом дня. При чому крайні смуги не можуть залишатися білими.

28. Не зайняту смугами частину лопатей ротора пофарбувати матовими фарбами сірого кольору, щоб зменшити інтенсивність сонячних відблисків, відбитих від лопатей.

29. Конструкцію вітрової електростанції пофарбувати фарбами сіро-білих відтінків, які не контрастуватимуть із довкіллям.

30. Не розмішувати рекламу на вітрових електростанціях. Дозволяється розмістити тільки назву та товарний знак виробника, а також у разі потреби іншу додаткову інформацію виробника.

31. Вітрові електростанції, які належать до одного комплексу, мають мати однакову висоту та колір.

V. Необхідно здійснити наступні заходи щодо запобігання, обмеження та моніторингу впливу планованої діяльності на довкілля:

1. Моніторинг всіх систем вітроелектростанції, за допомогою мікропроцесорних пристроїв керування та використання датчиків у системі управління обладнанням для забезпечення безпечної та оптимальної роботи вітрових турбін.

2. У сфері акустичного клімату:

a) здійснювати моніторинг рівня шумового забруднення навколо вітроелектростанції та в сусідніх районах житлової забудови протягом всього періоду експлуатації електростанції. Такий моніторинг має здійснюватися з моменту закінчення вимірювань в рамках післяпроектного моніторингу. Звіти з моніторингу та порівняння рівнів шумового забруднення представляти на розгляд Воєводського інспектора з охорони навколишнього середовища в _____ один раз на два роки;

b) моніторинг має здійснюватися принаймні в двох характерних місцях поблизу житлових будинків, розташованих найближче до вітроелектростанції.

3. З метою оцінки фактичного впливу планованої діяльності на орнітофауну виконати річний післяпроектний моніторинг, під час якого повторити дослідження зроблені в рамках передінвестиційного моніторингу, а саме перевірити річний цикл життя птахів: гніздування, розмноження, післягніздове кочування, осінній переліт, зимівля та весняний переліт. В оцінці має бути проілюстрована кількісна характеристика використання території птахами, в тому числі маршрут, напрямки і висота польотів, час їх перебування; взаємозв'язок між наявністю птахів і наявністю місць їх годування і відпочинку; а також смертність птахів, викликана зіткненнями. Моніторинг повинен охоплювати види птахів, перелічені у Додатку I до Директиви Ради ЄС 79/409/ЄЕС від 2 квітня 1979 р. *про збереження диких птахів* та види птахів, які охороняються польським законодавством: перераховані в Розпорядженні Міністра охорони навколишнього середовища *«Про охорону видів диких тварин»* від 12 жовтня 2011 р. (Dz. U. z 2011r. Nr 224 poz. 1337) та в Червоній Книзі Тварин (*Głowaciński, 2001*); види *SPEC (Species of European Conservation Concern)* в 1-3 категорії (*BirdLife International 2004*); види, щодо яких впроваджена охорона місць виникнення; види, поширення гнізд яких <10% (оцінюється на основі сіток квадратів 10x10 км, *Sikora i in., 2007*); види, чисельність популяції яких у Польщі становить менше 1000 гніздових пар. Зібрані результати слід інтерпретувати під час оцінки масштабів змін, які відбулися, та запропонувати адекватні заходи щодо пом'якшення виявлених наслідків.

4. З метою оцінки фактичного впливу планованої діяльності на хіроптерофауну виконати річний післяпроектний моніторинг, під час якого повторити дослідження зроблені в

рамках передінвестиційного моніторингу. Додатково післяпроектний моніторинг має охоплювати активність кажанів біля кожної вітрової турбіни (здійснюватиметься з використанням детектора з мікрофоном, розміщеним на висоті ротора) і смертність кажанів. Під час післяпроектного моніторингу будуть отримані комплексні дані щодо видової структури кажанів, частоти їх перебування в зоні впливу планованої діяльності, використання ними території як місця нічного годування, весняної та осінньої міграції, створення і розпаду виводкових колоній, роїння, розмноження, піку активності місцевої популяції та дані щодо смертності внаслідок зіткнення. Також необхідно вказати знайдені сховища кажанів та місця їх зимової сплячки. Зібрані результати слід інтерпретувати під час оцінки масштабів змін, які відбулися, та запропонувати адекватні заходи щодо пом'якшення виявлених наслідків.

5. Орнітологічний моніторинг і моніторинг кажанів повинні проводитися три рази протягом п'яти років з моменту введення вітроелектростанції в експлуатацію.

6. Кожного разу під час встановлення обсягу післяпроектного моніторингу необхідно взяти до уваги чинні стандарти та стандарти, які мають бути введені в дію в майбутньому.

7. Якщо з результатів післяпроектного моніторингу випливає, що негативний вплив планованої діяльності на види тварин, які підлягають охороні (у тому числі на птахи і кажани), перевищує вплив, очікуваний у звіті з оцінки впливу на довкілля, заявник застосовує за власний рахунок заходи, спрямовані на зменшення, пом'якшення чи повне усунення цього негативного впливу. Необхідні запобіжні заходи повинні бути визначені на основі результатів післяпроектного моніторингу та можуть включати тимчасове або постійне відключення вітрової турбіни, внесення змін в структуру використання території, зміни в систему нічного освітлення вітроелектростанції.

8. Докладний звіт про результати моніторингу, зроблені висновки та визначені заявником запобіжні заходи повинні бути представлені на розгляд Регіонального директора з охорони навколишнього середовища в _____ протягом 2-х місяців з дня закінчення кожного річного моніторингу.

VI. Перед початком реалізації планованої діяльності немає необхідності проведення:

1. оцінки впливу на довкілля в рамках провадження з видачі дозволу на виконання будівельних робіт;
2. процедури оцінки транскордонного впливу на довкілля.

VII. Планована діяльність вимагає післяпроектного моніторингу впливу вітрової електростанції на акустичний клімат:

1. Результати післяпроектного моніторингу фактичного рівня шумового забруднення слід порівняти з очікуваним рівнем шумового забруднення, передбаченим у звіті з оцінки впливу на довкілля і рішенні «Про екологічні умови реалізації планованої діяльності».

2. Вимірювання рівня шумового забруднення повинні бути виконані відповідно до актуальної методології моніторингу впливу планованої діяльності на довкілля. Моніторинг шумового забруднення має відбуватися на території, на яку планована діяльність може впливати, під час одночасної роботи всіх вітрових турбін при різних атмосферних умовах у характерних пунктах житлової забудови, розташованих найближче від планованої діяльності, зокрема на кадастровій ділянці № ___ в окрузі C, № ___ в окрузі ___, № ___ в окрузі D, № ___ в окрузі D, № ___ в окрузі A, № ___ в окрузі A, № ___ в окрузі B.

3. Післяпроектний моніторинг повинен бути проведений протягом 6 місяців з моменту введення вітрової електростанції в експлуатацію. Звіт з моніторингу має бути представлений

на розгляд компетентного природоохоронного органу протягом 12 місяців з моменту введення вітрової електростанції в експлуатацію.

Обґрунтування:

Війт гміни X розглянув заяву пана _____, який діє як представник Акціонерного Товариства «Y» (місце реєстрації - вул. _____) від 18.05.2011 р. про видання рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності - будівництва вітрової електростанції «Z» в округах A, B, C, D, E в гміні X. Орган, який веде провадження, листом від 19.05.2011 р. № _____ повідомив громадськість про відкриття провадження. Відповідно до ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р. (Dz. U. z 2000r. Nr 98 poz. 1071 із змінами) та ч. 3 ст. 74 Закону РП «Про ОВД» повідомлення було розміщене на:

- Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації (*Biuletynu Informacji Publicznej*);
- дощі оголошень ради гміни X;
- дошках оголошень в селах A, B, C, D, E.

В ході провадження листом від 19.05.2011 р., № _____ війт звернувся до Державного районного санітарного лікаря в _____, а також до Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____ з проханням висловити думку щодо необхідності проведення оцінки впливу планованої діяльності на довкілля і визначення обсягу досліджень, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля. Регіональний директор з охорони навколишнього середовища у _____ листом від 30.05.2011 р. № _____ (дата надходження 01.06.2011 р.) підтвердив необхідність проведення оцінки впливу планованої діяльності на довкілля, а також визначив обсяг дослідження, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, на основі ч. 1 ст. 66 Закону РП «Про ОВД». Державний районний санітарний лікар в _____ листом від 31.05.2011 р. № _____ (дата надходження 06.06.2011 р.) також ствердив, що для планованої діяльності необхідно провести оцінку впливу на довкілля з підготовленням звіту в обсязі, який вимагається законодавством. Відповідно до літ. b п. 6 ч. 1 § 3 розпорядження «Про ОВД» планована діяльність належить до видів діяльності, які можуть мати значний вплив на довкілля і перед реалізацією яких необхідно оцінити потребу проведення оцінки їх впливу на довкілля.

02.06.2011 р. війт отримав заяву про допущення до участі у провадженні на правах сторони природоохоронної організації «_____» з місцем реєстрації _____, вул. _____ буд. _____. Постановою від 06.06.2011 р. № _____ війт прийняв рішення про допущення природоохоронної організації «_____» до участі у провадженні на правах сторони.

Постановою від 08.06.2011 р. № _____ з урахуванням вищенаведених листів Державного районного санітарного лікаря в _____, а також до Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____, війт підтвердив необхідність проведення оцінки впливу планованої діяльності на довкілля. Постановою від 09.06.2011 р. № _____ війт призупинив провадження у справі до моменту подання заявником звіту з оцінки впливу на довкілля. Листом від 10.06.2011 р. № _____ громадськість була повідомлена про видання вищенаведених постанов згідно із ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р. та ч. 3 ст. 74 Закону РП «Про ОВД». Повідомлення було розміщене на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації (*Biuletynu Informacji Publicznej*); дощі оголошень ради гміни X та дошках оголошень в селах A, B, C, D, E. Після подання заявником звіту з оцінки впливу на довкілля була прийнята відповідна постанова. Листом від 08.07.2011 р., № _____ війт звернувся до Державного районного санітарного лікаря в _____, а також до Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____

_____ з проханням погодити екологічні умови реалізації планованої діяльності. Одночасно листом від 11.07.2011 р. № _____ громадськість була повідомлена про початок провадження з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля та про встановлення 21-денного періоду для подання зауважень та пропозицій (до 23 серпня 2011 р.). Повідомлення було розміщене на: Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації (*Biuletynu Informacji Publicznej*); дошці оголошень ради гміни *X* та дошках оголошень в селах *A, B, C, D, E* згідно із ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р., а також ч. 1 ст. 33, ч. 1 ст. 79 та ч. 3 ст. 74 Закону РП «Про ОВД».

Протягом вказаного періоду, 11.08.2011 р., до в'їта надійшов лист, підписаний 108 мешканцями села *D* і 184 мешканцями села *E*, у якому були висловлені такі зауваження:

1) під час встановлення годин праці представника заявника не був взятий до уваги характер роботи жителів гміни *X* (які в основному займаються веденням сільського господарства),

2) якщо в'їт гміни *X* вважає за необхідне поговорити з місцевими жителями, повинен приїхати до них, а не навпаки,

3) позиція заявника відома жителям зі звіту з оцінки впливу на довкілля, підготовка якого фінансувалася заявником,

4) інформація, представлена в'їтом гміни *X* на зустрічі в селі *D* 21 липня 2011 р. (організований за ініціативою населення), не викликає довіри,

5) достовірність інформації, отриманої від в'їта, співробітників гміни і заявника, викликає сумніви.

Наведені вище зауваження мешканців сіл *D* і *E* не належать до зауважень та пропозицій, які подаються у провадженні з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля, з огляду на їх загальний характер та неконкретність.

10, 18 і 23 серпня 2011 р. в'їт гміни *X* отримав три примірники листа від 08 серпня 2011 р., підписані мешканцями сіл *D* і *E* (162 підписи). У листі йдеться про:

1) помилки в процедурі підготовки Дослідження умов і напрямків розвитку території (пол. «*Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego*»)⁴, оскільки дослідження було фінансоване заявником,

2) відсутність консультування планованої діяльності з місцевими жителями - не відбулося засідання з цього питання,

3) обмеження планованою діяльністю права власності, оскільки немає можливості отримати дозвіл на будівництво на території вітрової електростанції,

4) негативний вплив планованої діяльності на життя і здоров'я місцевих жителів, оскільки вона є джерелом шумового забруднення, яке триватиме 24 години і шкідливих інфразвуків,

5) необ'єктивність і неповноту звіту з оцінки впливу на довкілля, у якому бракує інформації про інфразвуки та про вплив планованої діяльності на якість землі і ціну відповідних земельних ділянок; детального аналізу шумового забруднення, яке виникає у зв'язку з роботою вітрових турбін; даних про обмеження права власності, зростання ціни на енергоносії та сумнівного прибутку для гміни.

У зв'язку з вищесказаним орган, який веде провадження, надає пояснення:

⁴ Дослідження умов і напрямків розвитку території є внутрішнім документом, на основі якого співробітники ради гміни опрацьовують і приймають Місцевий план регіонального розвитку (пол. «*Plan Zagospodarowania Przestrzennego*») - місцевий правовий акт.

Той факт, що до бюджету гміни надійшли кошти, передані Акціонерним Товариством «У» (місце реєстрації - вул. _____), не має впливу на підготовлене Дослідження умов і напрямків розвитку території. Акціонерне Товариство «У» передало гміні пожертву у розмірі 50 000 злотих без окреслення конкретної мети. У зв'язку з цим зауваження у п. 1 вищенаведеного листа не обґрунтоване, оскільки не стосується змісту Дослідження умов і напрямків розвитку території та не має відношення до провадження щодо оцінки впливу планованої діяльності на довкілля.

З приводу відсутності консультування планованої діяльності з місцевими жителями: участь громадськості має відбутися під час здійснення провадження щодо оцінки впливу планованої діяльності на довкілля згідно із ч. 1 ст. 33, ч. 1 ст. 79 та ч. 3 ст. 74 Закону РП «Про ОВД». На виконання цих норм листом від 11.07.2011 р. № _____ громадськість була повідомлена про початок провадження з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля. У повідомленні також містилася інформація про можливість подання зауважень та пропозицій. Тобто, вище перелічені листи громадськості є формою громадського обговорення планованої діяльності. Отже, зауваження щодо відсутності консультування планованої діяльності з місцевими жителями необґрунтоване.

У межах здійснюваного провадження щодо видання рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності не передбачена оцінка способу та можливості використання сусідніх територій, а лише вплив планованої діяльності на довкілля. Поблизу планованої діяльності немає жодної забудови, знаходяться там переважно землі сільськогосподарського призначення. У зв'язку з цим третє зауваження не має відношення до здійснюваного провадження.

На думку Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____ підготовлений звіт з оцінки впливу на довкілля вимагав доповнення у сфері аналізу впливу вітрової електростанції на акустичний клімат (листи від 19.07.2011 р. № _____, від 18.08.2011 р. № _____, від 06.09.2011 р. № _____, від 10.10.2011 р. № _____). Після доповнення звіту з оцінки впливу на довкілля Регіональний директор з охорони навколишнього середовища у _____ ствердив, що інформація, яка міститься у звіті є достатньою для оцінки впливу вітрової електростанції на акустичний клімат та на інфразвуки. Отже, четверте зауваження є необґрунтоване.

Щодо відсутності інформації про вплив планованої діяльності на якість землі і ціну відповідних земельних ділянок, це питання не належить до тих, які необхідно розглянути під час оцінки впливу планованої діяльності на довкілля. Крім цього, рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності має рамочний характер. Питання оцінки вартості земельних ділянок розташованих поблизу місця здійснення планованої діяльності не охоплюється провадженням щодо видачі цього рішення і може бути предметом цивільного права. У зв'язку з цим немає потреби розгляду останнього зауваження в цьому провадженні.

Подаючи зауважень та пропозицій слід мати на увазі, що право внесення заяви щодо встановлення екологічних умов реалізації планованої діяльності не пов'язане з фінансовим станом заявника. Державний орган, який відповідно до законодавства здійснює провадження у справі, не зобов'язаний перевіряти фінансовий стан заявника незалежно від характеру, масштабу чи розміру планованої діяльності. З цього випливає, що зауваження щодо відсутності оцінки прибутків чи видатків із реалізації планованої діяльності для гміни є необґрунтоване. Вплив планованої діяльності на доходи чи видатки гміни не може бути аргументом у провадженні щодо встановлення екологічних умов реалізації планованої діяльності.

Стосовно інфразвукового впливу планованої діяльності, відповідно до інформації, яка міститься в «Рекомендаціях щодо прогнозування впливу на довкілля вітрових електростанцій» (пол. „Wytyczne w zakresie prognozowania oddziaływania na środowisko farm

wiatrowych”), терміном «інфразвук» прийнято називати шумове забруднення, у діапазоні якого знаходяться інфразвукові частоти від 2 до 20 Гц і низькі частоти, які здатні сприймати органи слуху людини. Здатність сприймати інфразвуки залежить від рівня звукового тиску та суб'єктивного слухового сприйняття. В основному проблема інфразвуків виникає на робочих місцях, оскільки їх основним джерелом є численні пристрої, наприклад компресори, вентилятори та двигуни. В даний час проводяться дослідження щодо впливу інфразвуку, джерелом якого є робота вітроелектростанції, на здоров'я людини. Внаслідок проведених досліджень не були прийняті жодні нормативно-правові акти. Польське законодавство не регулює вплив інфразвуку на навколишнє середовище. У зв'язку з цим у звіті з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля це питання не порушувалося, а зауваження визнане необґрунтованим. Дане питання було також детально пояснене в ході засідання⁵, яке відбулося 14.09.2011 р.

Протягом періоду подання зауважень та пропозицій, 23.08.2011 р., тобто в останній день цього періоду, до в'їта надійшов лист від 17.08.2011 р. під назвою: «Коментарі, зауваження та пропозиції, пов'язані з планованою діяльністю - вітровою електростанцією «Z», підписаний 108 мешканцями сіл D і E. У листі були висловлені такі зауваження:

I. «Зауваження щодо змісту звіту з оцінки впливу на довкілля»:

1) розробка «Звіту» фінансувалася заявником, що ставить під сумнів його вірогідність,

2) відсутність у «Звіті» даних про відповідну професійну підготовку та досвід роботи його авторів, що ставить під сумнів вірогідність «Звіту»,

3) у «Звіті» вказується, що вітряні турбіни будуть нові. У той час, як представник заявника і в'їт гміни X на зборах 21 липня 2011 р. поставили це під сумнів,

4) у «Звіті» відсутня інформація щодо впливу планованої діяльності на життя і здоров'я людей з огляду на інфразвуки, у зв'язку з чим виникають сумніви у об'єктивності і вірогідності «Звіту»,

5) відсутність у «Звіті» даних про відстань від окремих вітрових турбін до найближчих житлових будинків. Не обґрунтування жодними доказами твердження, що зазначена у «Звіті» відстань 500 м вважається достатньою, оскільки конкретні вимоги щодо такої відстані не передбачені у польському законодавстві,

6) аналіз впливу планованої діяльності на акустичний клімат, представлений у «Звіті», був здійснений тільки на основі теоретичних даних та інформації, наданої виробником турбін, без практичних досліджень у цій сфері, зокрема проведених у місці планованого розташування вітрових турбін із взяттям до уваги місцевих умов,

7) для вимірювання шумового забруднення внаслідок роботи турбін не може використовуватися шкала $dB(A)$, має бути застосована шкала $dB(Lin)$ або $dB(C)$, і (найкраща) шкала $dB(G)$, які вимірюють звуки низької частоти, в тому числі інфразвуки,

8) у «Звіті» пропущене питання шкідливого, хоча й невидимого для людського ока мерехтіння світла, викликаного коливаннями напруги, яке має місце під час використання електроенергії, виробленої вітровими турбінами, якість якої є низькою,

⁵ Засідання (пол. «rozprawa») - спосіб вирішення питань органом державного управління, який використовується у таких випадках:

- якщо засідання допоможе прискорити процедуру розгляду справи,

- спростить розгляд справи або

- якщо це вимагається законодавством.

В обов'язковому порядку засідання проводиться, якщо є потреба погодження інтересів сторін, заслухати показання свідків або експертів чи оглянути докази (ст. 89 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р.).

У процедурі оцінки впливу на довкілля також може бути поведене засідання, у якому може взяти участь громадськість (пол. «rozprawa administracyjna otwarta dla społeczeństwa») (ст. 36 Закону РП «Про ОВД»). Таке засідання подібне до українських громадських слухань.

9) протиріччя у «Звіті» з точкою зору мінімальної відстані. У випадку акустичних досліджень така відстань становить 500 м, у випадку «мерехтіння тіней» - 1 000 м,

10) у «Звіті» йдеться про зменшення ефекту «дискотеки», а не про його ліквідацію,

11) занадто поверхово у «Звіті» обговорюється проблема впливу планованої діяльності на ландшафт,

12) відсутність у «Звіті» даних про вплив місця розташування вітрової електростанції на ціну земельних ділянок,

13) відсутність у «Звіті» даних про вплив будівництва вітрової електростанції на можливість подальшого розширення села, відсутність можливості отримання дозволу на будівництво на земельних ділянках, які прилягають до місця розташування вітрової електростанції,

14) відсутність інформації про вплив вітрової електростанції на якість землі (деградація),

15) відсутність інформації про підвищення цін на електроенергію,

16) відсутність даних про прибутки і збитки для гміни в зв'язку з планованою діяльністю,

17) планована діяльність не сприятиме зниженню рівня безробіття в гміні,

18) «Звіт» містить явні диспропорції в аналізі впливу вітрових турбін на життя людей і впливу на фауну та флору.

II. «Крім того, слід звернути увагу на ряд недоліків у процедурі підготовки Дослідження умов і напрямків розвитку території»:

1) Дослідження було оновлене на прохання заявника,

2) Дослідження було профінансоване заявником,

3) частка соціального фактора в процедурі у випадку мешканців гміни X - це фікція.

III. «Саме Дослідження також викликає серйозні та виправдані застереження. В основному вони пов'язані з його неповнотою, лаконічністю та поверхневим представленням складного питання. Відповідно до ч. 1 ст. 10 Закону від 27 березня 2003 р. «Про планування та розвиток території» в Дослідженні беруться до уваги умови та якість життя мешканців, у тому числі охорона їх здоров'я в той час, як»:

1) в Дослідженні не взяті до уваги останні міжнародні дослідження щодо шкідливого впливу вітрових турбін,

2) не був проведений детальний аналіз міжнародних досліджень щодо мінімальної відстані від місця розташування вітрових турбін до будівель,

3) в Дослідженні бракує порівняння прибутків і збитків,

4) відсутні дані щодо впливу планованої діяльності на якість землі,

5) до підготовки Дослідження не був залучений експерт доктор _____,

6) неправдивим є твердження Дослідження, що це гміна є зацікавлена можливостями розвитку внаслідок будівництва вітрової електростанції, і тому вирішила в цій сфері оновити Дослідження, «коли це, по-перше, було зроблено з ініціативи заявника, а по-друге, що важливіше і ще більш неприйнятне, - за його рахунок».

IV. «Сумнів жителів також викликає відсутність перевірки муніципальною владою заявника - суб'єкта господарювання Y (місце реєстрації - вул. _____) з формальної і з фінансової точки зору».

У частині листа під назвою Висновки: «мешканці сіл D і E просять взяти до уваги їхню позицію і включити до Дослідження вимагання, щоб вітрова електростанція в цих селах була розташована на відстані не менше 3 000 м від житлової забудови.

З огляду на вищевикладене, мешканці сіл D і E просять розробити точний і повний звіт з оцінки впливу на довкілля, підготовлений незалежною науковою установою».

У зв'язку з вищесказаним орган, який веде провадження, надає пояснення:

Зауваження щодо Дослідження умов і напрямків розвитку території не відповідають критеріям до зауважень та пропозицій, які надаються в рамках провадження з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля. У зв'язку з чим вони не охоплені необхідністю розгляду та взяття до уваги відповідно до ст. 29 та наступних Закону РП «Про ОВД». У той же час, питання, пов'язані з Дослідженням, можна було підняти під час процедури прийняття Дослідження. Крім того, будь-які зауваження щодо Дослідження можуть бути внесені в рамках процедури оскарження.

Відповідно до положень Закону РП «Про ОВД» звіт з оцінки впливу на довкілля є додатком до заяви щодо встановлення екологічних умов реалізації планованої діяльності, якщо ця діяльність належить до видів діяльності, для яких має бути проведена оцінка впливу на довкілля. У зв'язку з цим у моменті підтвердження необхідності проведення оцінки впливу планованої діяльності на довкілля, на заявника накладається обов'язок подання підготовленого звіту з оцінки впливу на довкілля. У підготовці Звіту зацікавлений заявник, тому він організував цю підготовку і її оплатив. Тому немає підстав вважати, що правовідносини, що виникли між замовником і підрядником викликають сумніви у об'єктивності і вірогідності підготовленого «Звіту». Отже, зауваження є необґрунтоване.

Закон РП «Про ОВД» не уточнює, яку професійну підготовку та досвід роботи мають мати особи, які готують Звіт, а лише визначає характер цього документа. У такій ситуації немає юридичних підстав ставити під сумнів і перевіряти рівень професійної підготовки та досвіду роботи осіб, які розробили «Звіт», якщо сам документ відповідає вимогам, зазначеним в Законі. У зв'язку з цим зауваженням орган, який здійснює провадження, звернувся до авторів «Звіту», розробленого для цієї планованої діяльності, з проханням надати інформацію про їх професійну підготовку та досвід роботи. Щодо цього зауваження автори «Звіту» також надали пояснення на відповідному засіданні. Отже, орган, який здійснює провадження, вже відреагував на це зауваження.

Дане рішення включає таку умову реалізації планованої діяльності: «вітрові електроустановки та обладнання, що входять до складу вітрової електростанції «Z», будуть побудовані із нових заводських елементів із усіма сертифікатами та гарантіями виробника». Це положення рішення є відповіддю на третє зауваження, яке стосується якості і технічного стану обладнання, яке буде встановлено в рамках реалізації планованої діяльності.

Щодо зауваження про відсутність у «Звіті» інформації щодо інфразвуку вже були надані пояснення в даному рішенні на сторінці 13, 14.

Стосовно зауваження про відсутність у «Звіті» даних про відстань від окремих вітрових турбін до найближчих житлових будинків варто зазначити, що дійсно у польському законодавстві не встановлені конкретні вимоги щодо відстані від вітрових турбін до об'єктів, які підлягають акустичній охороні. У той же час важливим є дотримання чинних норм, виражених у дБ (А). Додатково на стор. 73 «Звіту» міститься таблиця № 9 під назвою «Орієнтовна відстань від кожної турбіни від найближчої забудови, що підлягає акустичній охороні». У таблиці подається відстань від окремих турбін до забудови, що підлягає акустичній охороні, в чотирьох напрямках від турбін (північ, південь, схід, захід). Відстань, представлена в таблиці, є вихідною інформацією для визначення поля шумового забруднення. Висновок про те, що відстань 500 м є достатньою, був зроблений на підставі аналізу поля шумового забруднення і чинних норм у сфері допустимого рівня шумового забруднення. Тобто, у «Звіті» було проаналізовано, яким чином мають бути дотримані норми у сфері шумового забруднення. Зауваження щодо відсутності визначення відстані від окремих вітрових турбін до найближчих житлових будинків є необґрунтоване.

В даному рішенні вже були надані пояснення щодо зауваження про вплив вітрової електростанції на акустичний клімат. «Звіт» був доповнений інформацією про шумове

забруднення на прохання Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____. Обсяг впливу окремих вітрових турбін та сукупного їх впливу додатково представлений у графічній формі з визначенням точок вимірювання рівня шумового забруднення. Інформація, що міститься в «Звіті», була розглянута Регіональним директором з охорони навколишнього середовища у _____ і визнана достатньою. Отже, це зауваження є необґрунтоване.

Регулювання норм у сфері допустимого рівня шумового забруднення здійснюється Розпорядженням Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні шуму у навколишньому середовищі» від 14 червня 2007р. (Dz. U. z 2007r. Nr 120 poz. 826). Гранично допустимі рівні шуму виражені у дБ (А). З метою порівняння очікуваного впливу планованої діяльності з установленими нормами, застосовувалась шкала дБ (А). У зв'язку з вищенаведеним відповідно до чинного законодавства немає обов'язку використання іншої шкали для окреслення рівня шумового забруднення. Тобто, використана шкала відповідає чинному законодавству. У зауваженні представлені інші шкали, за допомогою яких можна окреслити рівень звуку (шкали дБ (Lin), дБ (С) і дБ (G)), використання яких не вимагається законодавцем.

Метою підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля є аналіз та визначення елементів, які потенційно можуть впливати на довкілля. На основі аналізу описується вплив планованої діяльності на довкілля, а також пропонуються заходи, спрямовані на зменшення негативного впливу. Таким чином в підготовленому «Звіті» взяті до уваги тільки ті елементи планованої діяльності, які можуть впливати на довкілля (у тому числі на людей). Інформація, що міститься у «Звіті», є достатньою для повного визначення обсягу впливу планованої діяльності на довкілля. Отже, зауваження щодо відсутності аналізу у «Звіті» елементів, які не належать до таких, що можуть впливати на довкілля, є необґрунтоване. Слід також зазначити, що за характером «Звіт» є документом, а не експертизою. Конкретний обсяг досліджень, що підлягає включенню до звіту з оцінки впливу на довкілля, був визначений відповідними державними органами - Державним районним санітарним лікарем в _____ та Регіональним директором з охорони навколишнього середовища у _____ на основі чинного законодавства.

Питання очікуваного рівня шумового забруднення стосується вимірювального фактора а здійснюване вимірювання може бути порівняне з нормами встановленими у Розпорядженні Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні шуму у навколишньому середовищі» від 14 червня 2007р. (Dz. U. z 2007r. Nr 120 poz. 826). На основі і на виконання цих норм була встановлена необхідна відстань. Явище мерехтіння тіней не урегульоване нормативно, не вимірюється, хоча й спостерігається. Взяття до уваги цього явища відбувається шляхом встановлення відстані, на якій це явище не спостерігається. Шумове забруднення і явище мерехтіння тіней не залежні одне від одного (шумове забруднення було описане на с. 204 «Звіту», а явище мерехтіння тіней - на с. 205).

Метою підготовки «Звіту» є аналіз елементів, які можуть впливати на довкілля, їх опис та представлення заходів, спрямованих на усунення чи пом'якшення наслідків впливу. У зв'язку з цим у «Звіті» йдеться про пом'якшення ефекту «дискотеки» за допомогою фарбування лопатей вітрових турбін ясно-сірим напівматовим кольором. Запропоноване рішення не призведе до цілковитого усунення ефекту «дискотеки», а до того, що цей ефект не перешкоджатиме. З урахуванням наведеного вище зауваження є необґрунтоване.

Щодо зауваження про занадто поверхове представлення у «Звіті» проблеми впливу планованої діяльності на ландшафт, варто звернути увагу на суб'єктивність оцінки цього питання окремими особами. Ця суб'єктивність не зміниться незалежно від того, наскільки повно це питання описане у «Звіті». У зв'язку з цим доречно залишити оцінку впливу

планованої діяльності на ландшафт спостерігачам і не описувати ширше цього впливу у «Звіті».

У попередній частині цього рішення вїт вже дав вичерпні пояснення щодо зауваження про відсутність у «Звіті» даних про вплив місця розташування вітрової електростанції на ціну земельних ділянок. Зазначено, серед іншого, що це питання не є предметом досліджень в області оцінки впливу планованої діяльності на довкілля і не впливає на прийняття рішення у цій справі.

Питання обмеження можливості здійснення будівництва на сусідніх земельних ділянках також було розглянуто вище у цьому рішенні. Крім того, можливість забудови території вирішується під час провадження щодо видачі дозволу на здійснення будівельних робіт та провадження, яке здійснюється перед ним і під час якого встановлюються умови розміщення планованої діяльності. Ці провадження не відбуваються в рамках видачі рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності. Таким чином, рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності не визначає способу забудови і використання території.

Щодо зауважень про відсутність у «Звіті» питань, які з точки зору осіб, що ці зауваження подають, є важливими для визначення впливу планованої діяльності на довкілля, вїт вже надав пояснення, що рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності має рамочний характер, і про ціль та завдання «Звіту». В підготовленому «Звіті» представлені питання, які мають значення для оцінки впливу планованої діяльності на довкілля. У зв'язку з цим не стверджено, що вітрові електростанції впливають на якість землі і деградацію ґрунту.

Зауваження щодо відсутності інформації про підвищення цін на електроенергію є необґрунтоване, оскільки рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності не може включати умови щодо рівня цін на електроенергію в майбутньому. Перш за все, з огляду на рамочний характер рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності. По-друге, через те, що це питання відноситься до майбутнього, на яке ані заявник, ані орган, який веде провадження, не має впливу. Умови здійснення планованої діяльності, встановлені у даному рішенні, мають бути пов'язані з характером планованої діяльності. Заявник зобов'язаний дотримуватися цих умов під час реалізації планованої діяльності. Рішення це не може встановлювати обов'язків для третіх осіб. У зв'язку з цим зауваження щодо відсутності у «Звіті» інформації про підвищення цін на електроенергію в майбутньому є необґрунтоване.

Зауваження стосовно відсутності даних про прибутки і збитки для гміни в зв'язку з планованою діяльністю було розглянуто вище. Слід повторити, що поставлення рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності в залежність від доходів чи видатків гміни є недопустимим.

Щодо зауваження про відсутність перевірки муніципальною владою заявника - суб'єкта господарювання - з формальної і з фінансової точки зору, правові норми, які регулюють процедуру видачі рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності не передбачають необхідність перевірки заявника чи то з формальної, чи то з фінансової точки зору. Перевірка формальних питань може охоплювати тільки відповідність інформації про заявника, поданої у заяві, даним з витягу з Національного Судового Реєстру (пол. «*Krajowy Rejestr Sądowy*»). З огляду на вищесказане, зауваження є необґрунтоване.

Щодо зауваження стосовно того, що планована діяльність не сприятиме зниженню рівня безробіття в гміні, слід зазначити, що це питання не має значення для провадження щодо видачі рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності. У зв'язку з цим зауваження не взято до уваги.

Фрагменти «Звіту» щодо аналізу електромагнітного випромінювання, забруднення води та атмосферного повітря, шумового забруднення, утворення відходів і поводження з ними головним чином стосуються опису впливу планованої діяльності на життя та здоров'я людей.

У «Звіті» також широко описаний вплив планованої діяльності на тваринний і рослинний світ, підтверджений кількома місячними спостереженнями та аналізами. У представленому «Звіті» немає диспропорції, про яку йдеться у зауваженні. Обсяг «Звіту» визначений як Регіональним директором з охорони навколишнього середовища у _____, так і ч. 1 ст. 66 Закону РП «Про ОВД».

До в'їта надійшов також лист від 21.08.2011 р. від Асоціації _____, солтиса⁶ села *F*, мешканців сіл *A, B, C, D, G*, на які може впливати планована діяльність. Лист був підписаний лише «Асоціацією». Листом від 01.09.2011 р. № _____ Асоціацію повідомлено, що оскільки вона не подала заяви про участь у провадженні, не є стороною провадження. Листом від 31.08.2011 р. № _____ в'їт звернувся до солтиса села _____ з проханням усунути недолік листа від 21.08.2011 р. - відсутність підпису. У відповідь на це 05.09.2011 р. лист був підписаний солтисом села _____ паном _____ . Цей лист включає такі зауваження:

- 1) масштаб карт у «Звіті» поданий неправильно, внаслідок чого неможливо прочитати інформацію, яка в ньому міститься,
- 2) візуалізація території із зазначеними вітряними електроустановками зроблена без збереження пропорцій,
- 3) пункт 9 «Звіту» (с. 171) не відповідає дійсності, тому що як земельні ділянки, так і будівлі, які на них знаходяться, втрачать значну частину своєї вартості,
- 4) у «Звіті» немає інформації, що вітряна електростанція має бути побудована на ґрунтах третього класу⁷,
- 5) у «Звіті» відсутня інформація щодо необхідності встановлення «захисної зони» з радіусом 500 м навколо вітряної електростанції, у якій немає можливості здійснювати будівництво, що веде до зниження вартості відповідних земельних ділянок,
- 6) у «Звіті» не йдеться про вимірювання рівня шумового забруднення у шкалі *dB (G)*,
- 7) пункт 7.6 «Звіту» (с. 144) не відповідає дійсності, оскільки вітряна електростанція обмежить розвиток села в майбутньому,
- 8) ніде у «Звіті» не вказано, що мешканці сіл, на території яких буде реалізована вітряна електростанція, є інвесторами, хоча вони на цій території реалізують більшість інвестицій,
- 9) такі високі вітряні електроустановки, розташовані так близько одна одній, мають створювати небезпеку для гусей, які пролітають в цих районах,
- 10) у «Звіті» не говориться про небезпеку для життя та здоров'я людини,
- 11) відомі випадки падіння лопатей вітрових турбін не згадані у «Звіті»,
- 12) у «Звіті» відсутня інформація щодо відповідальності, якщо припущення «експертів»-авторів «Звіту» не справдяться, за чий рахунок буде здійснений демонтаж вітряної електростанції?,
- 13) інформація зі «Звіту», що вітряки вписуються в панораму гміни, не відповідає дійсності, оскільки «такі великі споруди не можуть залишитися непоміченими»,
- 14) зауваження щодо компетентності і професійного досвіду авторів «Звіту», з чим пов'язана об'єктивність і повнота розробленого «Звіту».

Щодо цих зауважень в'їт надає такі пояснення:

Прохання Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____ щодо доповнення «Звіту» стосувалося впливу вітряної електростанції на акустичний клімат. Про це прохання та про доповнення «Звіту» йшлося вище. «Звіт» був доповнений додатком

⁶ Сільський голова.

⁷ Досить добрі.

№ 2, який графічно і досить доступно показує обсяг очікуваного шумового забруднення. Отже, перше зауваження є безпідставне.

У підготовленому «Звіті» представлено візуалізацію (с. 237-238). Зауваження стосується не збереження пропорцій між елементами, з яких складається візуалізація. Така ситуація зв'язана із специфікою представлення перспективи на фотографії, у тому числі на фотографії, що використовувалася до створення візуалізації. Перспектива залежить від пункту розміщення фотографа. Створюється враження, що елементи, які знаходяться ближче фотографа, мають більші розміри ніж елементи, які в реальності є більшими, тільки знаходяться далі від фотографа.

Щодо зауваження про те, що з огляду на вітрові електростанції земельні ділянки та будівлі, які на них знаходяться, втратять значну частину своєї вартості, вїт звертає увагу на те, що неможливо однозначно оцінити вплив планованої діяльності на вартість землі і будівель, оскільки аспекти цього фактору будуть оцінюватися суб'єктивно жителями села і іншими зацікавленими особами. Крім того, слід зазначити, що на вартість нерухомості впливають різні фактори. У той же час, це зауваження не може бути взяте до уваги, оскільки визначення екологічних умов реалізації планованої діяльності не вимагає аналізу питань фінансових переваг.

Щодо зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про клас ґрунтів на земельних ділянках, на яких має бути побудована вітрова електростанція вїт надає пояснення: після доповнення «Звіту» до нього додана таблиця, в якій вказані класи якості ґрунту на окремих ділянках. Тобто, зауваження стало безпідставне.

Вїт звертає увагу на те, що на зауваження щодо відсутності вимірювання рівня шумового забруднення у шкалі $dB (G)$ вже були надані пояснення в даному рішенні на с. 17.

Зауваження щодо того, що зміст «Звіту» не відповідає дійсності, так як вітрові електростанції обмежують розвиток села в майбутньому, не може бути взято до уваги, оскільки питання обмеження розвитку села не належить до проблем, які мають бути розглянуті у ході провадження, як таке, що не належить до обов'язкового обсягу «Звіту».

Зауваження про невикористання у «Звіті» терміну «інвестори» щодо жителів сіл, на території яких мають бути розміщені вітрові електростанції, не має значення як для визначення ступеня впливу планованої діяльності на довкілля, так і для визначення умов реалізації цієї діяльності та прийняття цього рішення. У зв'язку з цим зауваження є безпідставне.

У підготовленому «Звіті» точно і повно представлений вплив планованої діяльності на види птахів, помічені на території, на якій проводилися дослідження. З огляду на це зауваження щодо того, що «виглядає так, що такі високі вітряні електроустановки мають створювати небезпеку для гусей, які пролітають в цих районах», не є обґрунтоване. Орган, який здійснює провадження, ще раз звертає увагу, що розроблений «Звіт» був оцінений Регіональним директором з охорони навколишнього середовища у _____ як достатній для того, щоб визначити вплив планованої діяльності на довкілля (в тому числі на птахів) і достатній для того, щоб визначити умови реалізації цієї діяльності.

Щодо зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про небезпеку для життя та здоров'я людини вїт надає пояснення, що встановлення наявності такої небезпеки вимагає

обґрунтування у зроблених і визнаних наукових дослідженнях. По-друге, будь-яка небезпека для здоров'я і життя людини, яка є предметом наукових досліджень, не може братися до уваги, оскільки ця небезпека є лише гіпотетично можливою. Орган, який здійснює провадження щодо визначення екологічних умов реалізації планованої діяльності, зобов'язаний дотримуватися чинного законодавства. У жодному законодавчому акті немає мови про таку небезпеку. У зв'язку з цим це зауваження є безпідставне.

Стосовно зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про випадки падіння лопатей вітрових турбін в'їт надає наступні пояснення. З положень Розпорядження Міністра Економіки *«Про типи і кількість небезпечних речовин, наявних на підприємствах з підвищеним та високим ризиком виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру»* від 9 квітня 2002 р. (Dz. U. № 58, роз. 535, із змінами) виникає, що планована діяльність не належить до підприємств з підвищеним та високим ризиком виникнення надзвичайних ситуацій техногенного характеру. Так, у підготовленому «Звіті» не обговорюється можливість падіння лопатей вітрових турбін. У «Звіті» згадується значно більш небезпечна ситуація - падіння цілої конструкції вітрової електростанції. Слід пам'ятати, що турбіни будуть розміщені на відкритій сільськогосподарській ділянці, внаслідок чого загроза для місцевої громади зведена до мінімуму. Крім цього перед введенням в експлуатацію, кожна турбіна буде перевірятися Інспекцією нагляду за будівництвом (пол. *«Inspekcja nadzoru budowlanego»*). Цей захід має виключити будь-які несправності в монтажі відповідних об'єктів і захистити сам об'єкт і сусідні ділянки перед падінням турбіни та «падінням її лопатей». Таким чином, зауваження не є обґрунтоване.

Щодо зауваження про відсутність інформації щодо відповідальності та оплати у ситуації, «якщо припущення експертів-авторів «Звіту» не справдяться», в'їт зазначає, що в умовах реалізації планованої діяльності вказано, що власник вітрової електростанції зобов'язаний вжити відповідних заходів у такій ситуації (пункт 11 Розділу III).

Орган пояснює, що використане у «Звіті» формулювання, що вітрові електростанції вписуються в панораму гміни, не суперечить зауваженню, що «такі великі споруди не можуть залишитися непоміченими». Такий висновок свідчить про неправильне розуміння запису «Звіту». Те, що у «Звіті» згадується це питання, свідчить про те, що не вважається, що вітрові турбіни є непомітними.

Орган, який веде провадження, вже надав пояснення щодо зауваження про відсутність компетентності і професійного досвіду авторів «Звіту» та про об'єктивність і повноту «Звіту» на с. 16 даного рішення.

У зв'язку з численними запитам та зауваженнями, а також сумнівами, що виникають під час провадження, орган, який його здійснює, вирішив провести засідання. Листом № _____ від 17.08.2011 р. громадськість повідомлено про проведення засідання, у якому може взяти участь громадськість. Запланована дата і місце засідання - 14 вересня 2011 р. о 12:00 в залі засідань ради гміни _____. Повідомлення було розміщене на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації; дощці оголошень ради гміни X та дошках оголошень в селах A, B, C, D, E (згідно із ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р.).

07 вересня 2011 р. рада гміни X отримала лист від 03.09.2011 р. від юридичної фірми «_____», яка діє з уповноваження шістьох мешканців села D. У листі містилося прохання перенести термін проведення засідання (з огляду на неможливість

з'явитися) та прийняти наступні клопотання (ці клопотання були також підтримані паном О. на засіданні):

- 1) прийняти доказ - письмовий висновок експерта в області акустики про вплив турбін на живі організми,
- 2) прийняти доказ - письмовий висновок лікаря-патофізіолога про вплив турбін на живі організми,
- 3) прийняти доказ - показання свідка _____ (війта гміни X),
- 4) прийняти доказ - показання свідка _____ (представника суб'єкта господарювання Y з місцем реєстрації _____),
- 5) прийняти доказ - показання свідка _____ (співробітника ради гміни X),
- 6) витребувати доказ - рахунок оплати підготовки Дослідження умов і напрямків розвитку території та договір дарування суми 50 000 злотих між суб'єктом господарювання Y та гміною X,
- 7) відвід війта гміни X _____ та співробітника ради гміни X _____ від головування на засіданні,
- 8) перенесення дати проведення засідання з огляду на неправильне застосування ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП.

Щодо цих клопотань війт надає такі пояснення:

Приєм письмових доказів - висновку експерта в області акустики та висновку лікаря-патофізіолога про вплив турбін на живі організми не є обґрунтований. Адміністративний орган зобов'язаний діяти на підставі та в межах чинного законодавства. Це також означає, що при вирішенні справ адміністративний орган повинен дотримуватися чинних правових норм. Наукові висновки можуть бути лише підставою до обговорення можливості внесення змін до чинного законодавства або прийняття нових законодавчих актів. У зв'язку з цим наукові висновки не можуть становити підставу адміністративного рішення всупереч чинному законодавству, яке приймається відповідно до актуального стану наукових знань. Така позиція була також представлена в рішеннях судів (рішення Воєводського адміністративного суду в Лодзі (пол. «Wojewódzki Sąd Administracyjny», «WSA») (Wyrok WSA II SA/Łd 650/10) та Вищого адміністративного суду (пол. «Naczelny Sąd Administracyjny», «NSA») (Wyrok NSA II OSK 2319/10). У такій ситуації питання впливу турбін на живі організми представляє інтерес тільки з наукової точки зору, а наукові висновки не може бути основою адміністративного рішення.

Приєм доказу - показання свідка неможливий з формальних підстав: _____, війт гміни X, є органом, який видає рішення в даному провадженні, і не може сам собі давати показання.

З тих самих підстав не може бути прийнятий доказ показань свідка _____, тому що він є представником заявника, тобто суб'єкта господарювання Y з місцем реєстрації _____ (довіреність видана на 14.02.2011 р.).

Війт також відмовив у задоволенні клопотання про прийом показань свідка _____, співробітника ради гміни X, тому що війт (який є роботодавцем пані _____) знає зміст і спосіб роботи пані _____ і її показання не будуть придатними до вирішення справи. Клопотання щодо відводу працівника від участі в провадженні (ведення засідання) також має бути вирішено негативно, тому що не має місця

жодна обставина, передбачена у ст. 24 *Кодексу адміністративного провадження РП*. Окрім відсутності обставин передбачених у § 1 ст. 24 *Кодексу адміністративного провадження РП* в'їт вважає, що відсутні сумніви в неупередженості працівника (жодна зі сторін також не повідомила про наявність таких сумнівів). У зв'язку з цим відмовляється також у задоволенні клопотання щодо відводу працівника на підставі § 3 ст. 24 *Кодексу адміністративного провадження РП*.

Так само необґрунтованим є клопотання про відвід в'їта гміни *X* від головування на засіданні. В'їт гміни може бути відведений від ведення провадження тільки якщо мають місце обставини, передбачені у ст. 25 *Кодексу адміністративного провадження РП*, тобто якщо провадження стосується майнових інтересів керівників і осіб, що займають керівні посади в раді гміни. Таким чином, в'їт гміни *X* пан _____ не підлягає відводу від здійснення провадження, у тому числі від вирішення питання про призначення осіб для головування на засіданні.

В'їт вважає, що в повідомленні про проведення засідання належним чином застосована ст. 49 *Кодексу адміністративного провадження РП* від 14 червня 1960 р., оскільки обов'язок повідомлення впливає з ч. 3 ст. 74 *Закону РП «Про ОВД»*. Додатково листом № _____ від 08.09.2011 р. в'їт гміни *X* повідомив, що у випадку відсутності особи на засіданні з об'єктивних причин така особа може уповноважити свого представника до представлення її інтересів.

14 вересня 2011 р. було проведено засідання, протокол якого, разом зі списком осіб, які брали в ньому участь, знаходяться в матеріалах справи. Громадськість була повідомлена про можливість доступу до тексту протоколу.

Під час засідання були внесені такі клопотання і зауваження:

- 1) прийняти доказ - письмовий висновок лікаря-патофізіолога проф. _____ про вплив вітрових турбін на живі організми,
- 2) прийняти доказ - письмовий висновок експерта _____ про вплив вітрових турбін на живі організми,
- 3) запросити до участі в засіданні в'їта гміни _____, де відмовилися від будівництва вітрової електростанції з огляду на шкідливість цих інвестицій, і в'їта гміни _____, де до Дослідження умов і напрямків розвитку території включена угода між жителями і владою гміни, щоб вітрові електростанції знаходилися на відстані мінімум 3 км від будівель, оскільки цього вимагали мітингувальники,
- 4) пані _____ просила про забезпечення певних стандартів в охороні життя і здоров'я,
- 5) пані _____ просила про висилання кореспонденції на адрес _____,
- 6) представники, присутні на засіданні, просили про висилання кореспонденції (у тому числі рішень державних органів) на свій адрес,
- 7) внесено клопотання про призначення групи експертів разом з доктором _____ з _____ політехнічного інституту,
- 8) прийняти доказ - показання свідка _____.

Ці клопотання і зауваження були також передані у письмовій формі до органа, який здійснює провадження, - листом від 19.09.2011 р. (отриманий 23.09.2011 р.).

Щодо цих клопотань в'їт надає такі пояснення:

Що стосується прийняття доказу - висновку експертів про вплив вітрових турбін на живі організми, вїйт представив і пояснив свою позицію на с.с. 24-25 цього рішення.

Вїйт відмовився запросити вїйта гміни _____ і вїйта гміни _____ у зв'язку з тим, що їх пояснення не матимуть впливу на оцінку доказів і прийняття рішення у справі.

Щодо прохання забезпечення певних стандартів в охороні життя і здоров'я, вїйт звертає увагу на те, що пояснення з цього приводу були надані на с.с. 13, 18 і 20 цього рішення. Крім того, слід зазначити, що метою даного провадження є визначення таких умов реалізації планованої діяльності, які забезпечать зменшення впливу на довкілля (в тому числі на людей), а також при яких будуть дотримані діючі екологічні стандарти.

Щодо висилання кореспонденції (у тому числі рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності) на певний адрес вїйт надає пояснення, що він діє відповідно до ст. 49 *Кодексу адміністративного провадження РП* від 14 червня 1960 р. та ч. 3 ст. 74 *Закону РП «Про ОВД»*.

Умови реалізації планованої діяльності були погоджені відповідними державними органами:

- Регіональним директором з охорони навколишнього середовища у _____ (постанова від 26.10.2011 р. № _____ видана після прохань про доповнення «Звіту», виражених у листах від 19.07.2011 р. № _____, від 18.08.2011 р. № _____, від 06.09.2011 р. № _____ та від 10.10.2011 р. № _____) та

- Державним районним санітарним лікарем в _____ (лист від 20.07.2011 р. № _____), який після внесення доповнень до «Звіту» не змінив своєї точки зору, що підтвердив у листах від 27.09.2011 р. № _____, від 20.10.2011 р. № _____ та від 10.11.2011 р. № _____.

Після внесення доповнень до розробленого звіту з оцінки впливу на довкілля, діючи на підставі ч. 1 ст. 79 *Закону РП «Про ОВД»*, вїйт забезпечив можливість участі громадськості в процедурі оцінки впливу на довкілля - розпочав повторну процедуру участі громадськості. Про початок повторної процедури участі громадськості в рамках оцінки впливу планованої діяльності на довкілля були повідомлені сторони і всі зацікавлені листом № _____ від 11.10.2011 р. Повідомлення було розміщене на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації; дошці оголошень ради гміни *X*; дошці оголошень ради гміни *F*; дошці оголошень ради гміни *I*; дошках оголошень в селах *A, B, C, D, E* гміни *X*; дошках оголошень в селі *G* гміни *F* та в селах _____, _____, _____, _____ та _____ гміни *I* (згідно із ст. 49 *Кодексу адміністративного провадження РП* від 14 червня 1960 р.).

В повідомленні було встановлено 21-денний період для подання зауважень та пропозицій (до 21 грудня 2011 р.). Цей термін був продовжений на ще два дні, тобто до 23 грудня 2011 р. у зв'язку з втратою даних, що містяться на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації, викликаною зовнішнім втручанням у діяльність серверу. Про продовження цього терміну, яке сталося не з вини органу, який веде провадження, було повідомлено листом № _____ від 25 листопада 2011 р. Повідомлення було розміщене на: Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації; дошці оголошень ради гміни *X*; передане для розміщення на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації та на дошці оголошень ради гміни *F*; дошці оголошень ради гміни *I*; дошках оголошень в селах *A, B, C, D, E* гміни *X*; дошках оголошень в селі *G* гміни *F* та в селах _____, _____, _____, _____ та _____ гміни *I*. До повідомлення була також включена інформація про можливість ознайомитися зі «Звітом про вплив планованої діяльності на довкілля» та з доповненнями до звіту; з письмовим представленням позицій відповідних державних органів

- Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____ та Державного районного санітарного лікаря в _____ щодо погодження умов реалізації планованої діяльності; з документацією справи (зібраними матеріалами, поданими зауваженнями та протоколом засідання).

23 грудня 2011 р., тобто в останній день періоду для подання зауважень та пропозицій до віята надійшов лист під назвою «Зауваження та пропозиції щодо планованої діяльності - вітрової електростанції «Z» - продовження» (лист підписаний 214 жителями сіл *D* і *E*). Була подана тільки не затверджена жодним чином ксерокопія листа. Надійшов також лист, підписаний солтисом села *G* гміни *F* під назвою «Зауваження та пропозиції». У цих листах жителі сіл *D* і *E* вносять такі зауваження:

1) підтримують зауваження, що містяться в листі від 23 серпня 2011 р., та клопотанні від 03.09.2011 р., підтверджені на засіданні 14.09.2011 р. (прийняти доказ - висновки експертів, а також висновок щодо прибутків і збитків),

2) зауваження проти будівництва електростанцій занадто близько до будинків: більшість турбін знаходиться на відстані 500-600 метрів від найближчих будинків,

3) прохання про пояснення щодо підстави, на якій була визначена відстань 500 м (+/- 10) від місця розташування вітрових турбін до будинків у Дослідженні умов і напрямків розвитку території,

4) соціальні конфлікти, пов'язані з розташуванням планованої діяльності повинні бути розв'язані шляхом зміни місця розташування планованої діяльності,

5) зауваження щодо доходів для гміни у зв'язку з реалізацією планованої діяльності та відсутності об'єктивності органу, який видає відповідне рішення. Така позиція була підтверджена резолюцією гміни і міста *M*, згідно з якою мали бути вжиті всі можливі заходи для обмеження розташування вітряних електростанцій у цій місцевості,

6) розроблений «Звіт» «є неповним і необ'єктивним», має бути підготовлений об'єктивний звіт з оцінки впливу на довкілля, розроблений науково-дослідним інститутом,

7) відсутність посилань на Дослідження умов і напрямків розвитку території, яке передбачає захист від інфразвуку. «Звіт», представлений заявником, не згадує про таку форму впливу на довкілля,

8) необхідно провести емпіричний аналіз впливу вітрових турбін на акустичний клімат. Транспортні перевезення в рамках планованої діяльності будуть здійснюватися по дорогах, які знаходяться на відстані менше 10 м від будівель. «Звіт» повинен бути розроблений на основі відповідних досліджень і вимірювань, як це було зроблено щодо впливу на птахи і кажани,

9) твердження «Звіту» щодо того, що енергія, яка виробляється вітровою електростанцією є екологічно-чистим видом енергії, є сумнівне, оскільки вітрові електростанції не виключають роботи традиційних електростанцій, так як «вітер не віє безперервно»,

10) твердження «Звіту» (с. 197) щодо впливу на довкілля у випадку відмови від реалізації планованої діяльності не відповідає дійсності. Відмова від реалізації планованої діяльності тільки позитивно вплине на гміну. Планована діяльність не сприятиме скороченню безробіття, оскільки вона не потребує обслуговування. Планована діяльність навіть заблокує розвиток гміни,

11) твердження «Звіту», що з використання буде виключена тільки невелика площа (с. 25-26 і 253), не відповідають дійсності, оскільки йдеться про площу 12 га 22 а 56 кв.м родючої землі, яка традиційно використовується за сільськогосподарським призначенням (грунт III і IV класу).

Щодо цих зауважень в'їт надає такі пояснення:

Стосовно зауважень, що містяться в листі від 23 серпня 2011 р. та клопотанні від 03.09.2011 р. та були підтверджені на засіданні, в'їт надав пояснення в даному рішенні на сторінках 16-20, 24 і 25.

Зауваження щодо занадто близького розташування вітрових турбін (на відстані 500 - 600 метрів від найближчих будинків) не може вважатися обґрунтованим. Згідно чинного законодавства немає обов'язку розміщати певні об'єкти на певній відстані від території, яка підлягає акустичній охороні. Законодавчо закріплений обов'язок дотримання гранично допустимого рівня шуму у навколишньому середовищі, встановлених у Розпорядженні Міністра охорони навколишнього середовища «Про гранично допустимі рівні шуму у навколишньому середовищі» від 14 червня 2007р. (Dz. U. z 2007г. Nr 120 poz. 826). З розробленого «Звіту» виникає, що ці норми будуть дотримані. Таким чином, зауваження не є обґрунтоване.

Чинне законодавство не передбачає, що рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності має відповідати положенням Дослідження умов і напрямків розвитку території - відсутня залежність цих документів, на яку посилаються особи, які вносять зауваження. Пояснення, чому у «Звіті» стверджується, що відстань 500 м є достатня, знаходяться в даному рішенні про сторінці 17. Крім того, орган, який веде провадження, вказує на те, що в даному рішенні встановлені умови необхідні для дотримання стандартів якості навколишнього середовища (пункти 1, 2, 3, 4 і 8 Розділу III).

Щодо зауваження про те, що соціальні конфлікти, які розуміються як спротив реалізації планованої діяльності, повинні бути розв'язані шляхом зміни місця її розташування, орган, який веде провадження, пояснює, що сам такий спротив не може бути підставою для відмови у видачі рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності. Перелік підстав для відмови у видачі такого рішення має вичерпний характер і знаходиться у відповідних правових нормах. Відповідно до цих норм компетентний орган відмовляє у видачі рішення про екологічні умови планованої діяльності у таких випадках:

- незгідність планованої діяльності з положеннями місцевого плану зонування території,
- в разі відмови від погодження умов реалізації планованої діяльності державними органами, які мають погодити ці умови,
- незгідність з іншими правовими нормами.

Підставою може бути також відмова в реалізації іншого варіанту планованої діяльності ніж варіант, зазначений в заяві. Ця позиція також була представлена у рішенні Воєводського адміністративного суду (Wyrok WSA II SA/Kr 42/10).

Крім того орган, який веде провадження вказує на те, що лист від 23.12.2011 р. підписали 214 жителів сіл *D* і *E*. Планована діяльність буде реалізована на території сіл *A*, *B*, *C*, *D* і *E*. У перелічених місцевостях загалом проживає 1 083 дієздатні особи (джерело - дані відділу освіти станом на 31.12.2011 р.). З цього можна зробити висновок про те, що переважна більшість жителів цих сіл підтримує реалізацію планованої діяльності.

Можливість взяття до уваги очікуваних у зв'язку з реалізацію планованої діяльності прибутків і збитків для гміни була розглянута в даному рішенні на сторінці 13. Крім того, рішення, що приймаються органами гміни і міста *M*, не мають впливу на дане рішення.

Питання об'єктивності та повноти розробленого «Звіту» було вже розглянуте на сторінці 16. Крім того, на думку органу, який веде провадження, розроблений «Звіт» відповідає вимогам, пред'явленим Регіональним директором з охорони навколишнього

середовища у _____, та вимогам ч. 1 ст. 66 Закон РП «Про ОВД». У зв'язку з цим зауваження є необґрунтоване.

Питання відповідності «Звіту» положенням Дослідження умов і напрямків розвитку території та питання інфразвуку було розглянуто на сторінках 13 і 16 даного рішення. Крім того, орган, який веде провадження, пояснює, що численні судові рішення та професійна література дозволяють стверджувати, що Дослідження є внутрішнім документом, який визначає лише напрями і способи діяльності ради гміни, і є обов'язковим для співробітники ради гміни під час опрацювання і прийняття Місцевого плану регіонального розвитку. Визначення правової природи Дослідження як внутрішнього керівного документу, означає, що Дослідження не встановлює правового становища громадян і тому не може бути підставою для прийняття рішення (К. Świdorski, CASUS z 2006r., nr 3, s. 22; NSA sygn. akt U SA 106/00; NSA I FPS 8/10).

Щодо питання шумового забруднення внаслідок транспортних перевезень під час реалізації планованої діяльності орган, який веде провадження, звертає увагу на те, що у даному рішенні включені умови, які повинні бути дотримані на етапі реалізації, з метою дотримання стандартів якості довкілля, включаючи захист від шумового забруднення (пункт II цього рішення). У зв'язку з цим зауваження є необґрунтоване.

Стосовно питання, що енергія, яка виробляється вітровою електростанцією є екологічно-чистим видом енергії, який не виключає роботи традиційних електростанцій, орган, який веде провадження, надає такі пояснення. Позицію, що вітрові електростанції виробляють екологічно-чисту енергію поділяють не тільки автори «Звіту». В усьому світі визнається, що технологія виробництва електроенергії з використанням природних джерел сприятлива для навколишнього природного середовища. Рішення сприятливі для навколишнього природного середовища не означають цілковитої відмови від традиційних технологій, а є наслідком використання нових методів, спрямованих на зменшення викидів в навколишнє середовище, мінімізацію утворення відходів та побічних продуктів.

Опис очікуваного впливу на довкілля у випадку відмови від реалізації планованої діяльності (с. 197 «Звіту») включає як позитивні, так і негативні наслідки. Зроблений висновок стосується всіх зазначених у ньому елементів. Пояснення щодо важливого для осіб, які внесли дане зауваження, фактору - зменшення рівня безробіття - надані на сторінці 20 даного рішення. Питання зменшення рівня безробіття не може бути домінуючим фактором, який свідчить про позитивні чи негативні наслідки планованої діяльності. Тобто, зауваження не обґрунтоване.

Щодо зауваження, що з сільськогосподарського використання буде виключена тільки невелика площа землі, орган, який здійснює провадження, пояснює, що ця площа землі є невеликою по відношенню до всієї території, на якій буде реалізована планована діяльність. Площа не має розумітися як цифра сама в собі.

Пан _____ солтис села *G* гміни *F* у своєму листі піднімає такі питання:

1) відсутність засідання для обговорення планованої діяльності у селі *G* гміни *F*,

2) відсутність інформації у «Звіті» про вплив турбін на поведінку людини. «Звіт» дуже широко описує вплив планованої діяльності на життя птахів і розвиток рослин,

3) неправильні дані у «Звіті» щодо акустичного впливу планованої діяльності. Цитата зі «Звіту»: «Довга відстань від забудованих ділянок і відповідне їх розміщення допоможе дотриматися стандартів щодо рівня шумового забруднення на території, яка підлягає акустичній охороні». Яка відстань від забудованих ділянок є небезпечною та яка відстань не дозволить дотриматися стандартів щодо рівня шумового забруднення на території, яка підлягає акустичній охороні,

4) розбіжності у «Звіті» щодо впливу планованої діяльності на ландшафт. В одному місці стверджується, що планована діяльність не вплине негативно на ландшафт, з огляду на існуючий спосіб використання території. В іншому місці йдеться про те, що «вітрові електростанції, особливо їх комплекси, мають значний вплив на ландшафт». Цим підривається принципу сталого розвитку,

5) немає доказів щодо відсутності в місці планованої діяльності природних ресурсів, відсутня інформація про глибину фундаментів для вітрових електростанцій, у той час як закладення фундаменту може негативно вплинути на підземні води,

6) візуалізація території з нанесеними вітровими електростанціями неправильна, оскільки не збережені пропорції предметів, які знаходяться на цій території по відношенню до висоти вітрових електростанцій,

7) у тексті листа також вказується на те, що внаслідок реалізації планованої діяльності матиме місце:

- повне покинення місцевості людьми у зв'язку з неможливістю будівництва на території в межах 500 метрів від вітрових турбін;
- зупинка економічного розвитку через відсутність можливості отримання дозволів на будівництво,
- буде знижуватися привабливість гміни, «за безцінь ця територія буде викуплена німецькими інвесторами, які знищать ці вітряні млини».

Щодо цих зауважень вiйт надає такі пояснення:

Щодо зауваження про відсутність засідання для обговорення планованої діяльності у селі *G* гміни *F* орган, який здійснює провадження, пояснює, що про видання всіх постанов під час здійснення провадження громадськості повідомлялася відповідно до чинного законодавства (у тому числі на Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації). Мешканцям села *G* гміни *F* була надана можливість брати участь у провадженні, яке вимагає участі громадськості, тобто в процедурі оцінки впливу на довкілля. Між іншим, листом № _____ від 10.11.2015 р. повідомлення також було відправлене до солтиса села *G* гміни *F* для розміщення на дошці оголошень (підтвердження отримання знаходяться в матеріалах справи). Крім того, жителі села *G* (як видно з документації справи) взяли активну участь в провадженні (листи отримані 23.08.2011 р. і 23.12.2011 р. містять зауваження солтиса і жителів села *G*). Мешканці та солтис села *G* також брали участь в засіданні, що відбулося 14.09.2011 (підтвердженням цього є протокол засідання). Жителям села *G* гміни *F* також надано можливість участі у заключній стадії провадження (відповідно до § 1 ст. 10 Кодексу адміністративного провадження РП) - 27.12.2011 р. Повідомлення № _____ від 27.12.2011 р. і № _____ від 05.01.2012 р. також були відправлені до солтиса села *G*

гміни *F* для розміщення на дошці оголошень (підтвердження отримання знаходяться в матеріалах справи). Таким чином, зауваження необґрунтоване.

Зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про вплив турбін на поведінку людини також не обґрунтоване. По-перше, жоден з елементів впливу планованої діяльності на довкілля не вимагав вивчення впливу вітрових турбін на поведінку людей. По-друге, у зауваженні немає посилення на конкретну поведінку людини, яка б викликала або порушувалася вітровими турбінами.

Питання відстані від вітряних турбін до будівель було розглянуто в даному рішенні на сторінці 17. Зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про відстань від забудованих ділянок, яка є небезпечною, та відстань, яка не дозволить дотриматися стандартів щодо рівня шумового забруднення на території, що підлягає акустичній охороні. З логічної точки зору, це буде мати місце у випадку не дотримання екологічних умов реалізації планованої діяльності, визначених у цьому рішенні.

Питання впливу планованої діяльності на ландшафт було вже розглянуто в цьому рішенні, на сторінках 18 і 19.

Щодо зауваження про відсутність у «Звіті» інформації про наявність в місці планованої діяльності природних ресурсів та можливого негативного впливу планованої діяльності на підземні води орган, який здійснює провадження, пояснює, що ця інформація включена до «Звіту» (с. 103, 104 і 105). Крім цього на сторінці 105 йдеться про те, що «Для установки фундаменту для запланованих вітрових турбін буде виконано докладне геотехнічне дослідження згідно умов реалізації планованої діяльності». З огляду на вищеведене, зауваження є необґрунтованим.

Щодо зауважень до візуалізації надані пояснення на с. 21 «Звіту».

Зауваження про негативний вплив вітрової електростанції - повне покинення місцевості людьми, зупинка економічного розвитку, зниження привабливості гміни внаслідок реалізації планованої діяльності було визнане полемікою з огляду на раніше надані пояснення, зібраний матеріал і документи, а також на відсутність обґрунтування зауваження.

Відповідно до § 1 ст. 10 та ст. 49 *Кодексу адміністративного провадження РП* листом від 27 грудня 2011 р. № _____ повідомлено про зібрання всього матеріалу необхідного для видання рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності та про можливість доступу до цього матеріалу. Наступним повідомленням від 5 січня 2012 р. № _____ оголошено про триденний термін, протягом якого є можливість доступу до зібраного матеріалу (термін почав іти від моменту повідомлення). Повідомлення було розміщене на: Інтернет-сторінці бюлетеня публічної інформації; дошці оголошень ради гміни *X*; ради гміни *F*; ради гміни *I*; дошках оголошень в селах *A*, *B*, *C*, *D*, *E* гміни *X*; дошках оголошень в селі *G* гміни *F* та в селах _____, _____, _____, _____ та _____ гміни *I*.

30 грудня 2011 р. (після того, як минув термін подання зауважень та пропозицій) ввійшов клопотання пані _____ щодо зупинення провадження у справі в зв'язку з внесеною 15.12.2011 р. скаргою до Воєводського адміністративного суду на ухвалу ради гміни *X* від 29 грудня 2010 р. щодо Дослідження умов і напрямків розвитку території

гміни *X* (sygn. akt II SA/Łd 1383/11). Постановою № _____ від 02.01.2012 вїт відхилив клопотання щодо зупинення провадження у справі, оскільки питання прийнятого Дослідження не має значення для прийняття рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності. У той же час вїт вказує на те, що провадження щодо скарги мешканців села *D* стосовно ухвали ради гміни *X* від 29 грудня 2010 р. щодо затвердження Дослідження умов і напрямків розвитку території гміни *X* не є вступною підставою в розумінні п. 4 § 1 ст. 97 *Адміністративного процесуального кодексу РП*, від вирішення якої залежить прийняття рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності - будівництво вітряної електростанції «*Z*» в округах *A, B, C, D, E* в гміні *X*.

Отже, рішення у справі задоволення скарги і відповідно у справі залишення ухвали без зміни буде мати вплив тільки на ухвалу ради гміни *X* від 29 грудня 2010 р. «Про Дослідження умов і напрямків розвитку території гміни *X*».

12 січня 2012 р. (після того, як минув термін для подання зауважень та пропозицій) вїт отримав лист від 11.01.2012 р., підписаний 39 мешканцями села *D*, щодо підтримки планованої діяльності - будівництва вітряної електростанції «*Z*».

Додатково орган, який здійснює провадження у справі, зазначає, що всі зауваження щодо розробленого «Звіту» були передані заявнику листом № _____ від 25.08.2011 р. для передачі особам, які розробили «Звіт» для його перевірки в разі потреби.

Крім цього згідно чинного законодавства 26.08.2011 р. з ініціативи вїта гміни *X* в місцевостях *D* і *E* була організована зустріч інформативного характеру і щодо планованої діяльності.

Окрім дій, виконання яких вимагало ведення провадження, вїт виконував також інші дії, пов'язані із запитами, що вносилися місцевими жителями.

Зауваження, викладені в листі від 17.08.2011 р. жителі сіл *D* і *E* переслали також до Ради Міністрів, яка передала їх до вїта гміни *X* через воєводу _____ (лист воєводи № _____ від 30.08.2011 р.). Воєвода просив надати відповідні пояснення та проінформувати про вжиті заходи. Вїт гміни *X* листом № _____ від 09.09.2011 р. повідомив воєводу про виконані дії. Директор департаменту інфраструктури ради воєводи звернувся з проханням доповнити лист - впорядкувати його зміст відповідно до пунктів зауважень жителів сіл *D* і *E*, а також надати детальний опис проведених громадських обговорень (№ _____ від 08.11.2011 р.), що і було зроблено листом № _____ від 28.11.2011 р.

Жителі сіл *D* і *E* вислали також зауваження до Регіонального директора з охорони навколишнього середовища у _____, який переслав їх до органа, який веде провадження (лист № _____ від 17.08.2011 р.). У відповідь вїт надав пояснення і поінформував про проведені громадські обговорення (лист № _____ від 01.09.2011 р.).

Додатково орган, який веде провадження, надавав пояснення заявникам, які до нього зверталися, в рамках повноважень встановлених у чинному законодавстві.

Перед початком процедури оцінки впливу на довкілля в приміщенні ради гміни *X* був організований консультаційний пункт, у якому протягом всієї процедури оцінки впливу на довкілля (тобто, до 23.12.2011 р.) один день протягом тижня (в четвер) була можливість

отримати інформацію від представника заявника щодо планованої діяльності. До цього відбувалися зустрічі з місцевими жителями (у грудні 2010 р.).

Відповідно до літ. *b* п. 6 і п. 7 ч. 1 § 3 Розпорядження «Про ОВД» планована діяльність належить до видів діяльності, які потенційно можуть мати значний вплив на довкілля, і для яких може бути необхідне проведення оцінки впливу на довкілля. У зв'язку з цим на підставі консультацій з відповідними державними органами підтверджено необхідність проведення оцінки впливу на довкілля (постанова № _____ від 08.06.2011 р.). У рамках проведеної оцінки впливу на довкілля був розроблений звіт з оцінки впливу на довкілля та здійснено процедуру участі громадськості. З метою обговорення численних запитів та зауважень щодо планованої діяльності орган, який здійснював провадження, вирішив провести засідання. Щодо всіх запитів та зауважень, які надходили в рамках даного провадження, в'їт надав пояснення в цьому рішенні. Встановлюючи екологічні умови реалізації планованої діяльності, в'їт підтвердив, що дані, які містяться у звіті з оцінки впливу на довкілля, є достатніми для проведення цієї оцінки. Крім того, орган також зазначив, що «Звіт» був розроблений відповідно до вимог п. 1 ст. 66 Закону РП «Про ОВД». Тим самим орган, який здійснював провадження, відмовився прийняти як доказ науковий висновок, оскільки такий висновок не може становити підставу прийняття рішення у справі. З розробленого і поданого звіту з оцінки впливу на довкілля випливає, що планована діяльність полягатиме на будівництві вітрової електростанції «Z» в округах *A, B, C, D, E* в гміні *X* і буде впливати на довкілля з уваги на: шумове та електромагнітне забруднення, а також вплив на орнітофауну і хіроптерофауну.

Представлений у «Звіті» аналіз свідчить, що внаслідок реалізації планованої діяльності не будуть порушені норми у сфері шумового забруднення на території, яка підлягає акустичній охороні. Проте з огляду на можливість кумулятивного впливу накладено обов'язок моніторингу впливу вітрової електростанції на акустичний клімат. Під час реалізації планованої діяльності буде мати місце невелике електромагнітне випромінювання. На основі аналізу явища електромагнітних полів не очікується жодного негативного впливу як комплексу електростанцій, так і супутньої виробничої інфраструктури. Додатково заявник зобов'язаний виконати контрольні вимірювання рівня електромагнітних полів після введення вітрової електростанції в експлуатацію.

У «Звіті» проаналізована також можливість впливу планованої діяльності на навколишнє природне середовище, природні ресурси і комплекси, представлені результати передінвестиційного моніторингу птахів і кажанів (рекомендовано також провести післяпроектний моніторинг).

В ході оцінки впливу планованої діяльності на довкілля не була підтверджена можливість негативного впливу на спеціальні природоохоронні зони *Natura 2000*. З огляду на характер і локалізацію планованої діяльності, вона не буде негативно впливати на розташовані навколо території, які підлягають охороні: ландшафтний парк «_____» (розташований на відстані близько 5 км), район особливої охорони птахів «_____» (розташований на відстані близько 3 км), ландшафтний парк «_____» (розташований на відстані близько 7 км), природний заповідник «_____» (розташований на відстані близько 8 км) і природний заповідник «_____» (розташований на відстані близько 11 км) - відстані виміряні по прямій лінії. На основі аналізу даних, представлених у звіті з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля, встановлено, що функціонування вітрової електростанції «Z» при дотриманні умов реалізації планованої діяльності, визначених у даному рішенні, не призведе до забруднення ґрунту, поверхневих і підземних вод, ані до перевищення допустимих рівнів наявності забруднюючих речовин в атмосферному повітрі. У звіті з оцінки впливу планованої

діяльності на довкілля також детально описане поводження з відходами, які будуть утворюватися під час будівництва, експлуатації та виведення з експлуатації планованої діяльності. Під час провадження з оцінки впливу планованої діяльності на довкілля розглянуто звіт з оцінки впливу на довкілля підготовлений «_____». Подані у «Звіті» дані є достатніми для повної оцінки впливу планованої діяльності на довкілля і встановлення екологічних умов реалізації планованої діяльності, яке полягає у будівництві вітрової електростанції «Z», розташованої в округах A, B, C, D, E в гміні X. Для ділянки, на якій має бути розміщена планована діяльність, немає актуального місцевого плану зонування території.

На основі розгляду заяви про видання рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності та всіх фактичних і юридичних обставин справи, вирішено згідно з резолютивною частиною цього рішення.

Рішення про екологічні умови реалізації планованої діяльності не дає права власності на відповідну земельну ділянку, не порушує прав третіх осіб. Це рішення не дає права на вирубку дерев або виконання будівельних робіт.

Дане рішення є невід'ємною частиною заяви про видання рішень, перелічених у п.п. 1-13 ч. 1 ст. 72 Закону РП «Про ОВД». Відповідно до ч. 3 ст. 73 цього Закону така заява має бути подана протягом чотирьох років з моменту набуття рішенням про екологічні умови реалізації планованої діяльності законної сили. Згідно п. 1 ч. 1 ст. 88 Закону РП «Про ОВД» суб'єкт господарювання, який має здійснювати плановану діяльність, під час провадження щодо видачі одного з рішень перелічених у п.п. 1-13 ч. 1 ст. 72 Закону РП «Про ОВД», може звернутися із заявою про повторне проведення оцінки впливу планованої діяльності на довкілля.

Це рішення можна оскаржити до Апеляційної ради місцевого самоврядування в _____ через війта гміни X протягом 14 днів з дати отримання.

Додатки:

1. Характеристика планованої діяльності.

Постанову отримують:

1. Заявник суб'єкт господарювання Y.
2. Пан _____ (представник)
3. Сторони провадження - у формі повідомлення, відповідно до ст. 49 Кодексу адміністративного провадження РП від 14 червня 1960 р.

Для взяття до відома:

1. Регіональний директор з охорони навколишнього середовища у _____.

Війт гміни (підпис) _____

Додаток до рішення
від 31.01.2012
№ _____

ХАРАКТЕРИСТИКА ПЛАНОВАНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Будівництво вітрової електростанції «Z» в округах A, B, C, D, E в гміні X

1. Тип і масштаб планованої діяльності

Будівництво 19 вітрових турбін потужністю (2 мегават кожна), розташованих на вежах висотою до 105 м; діаметр ротора - до 92,5 м.

Плановані вітрові турбіни будуть розміщені на ділянках № __, __, __, __ в окрузі C, на ділянках № __, __, __ в окрузі A, на ділянці № __ в окрузі E, на ділянках № __, __, __, __, __, __, __, __, __ в окрузі B та на ділянках № __, __, __, __, __, __, __, __, __, __, __, __, __, __, __ в окрузі D.

Трансформаторна підстанція 110/30 кВт розташована на ділянці № __ в окрузі A.

Проектована ділянка лінії 110 кВ, за допомогою якої здійснюватиметься підключення до існуючої лінії 110 кВ «_____ - _____», матиме довжину близько 33 м.

Всі заплановані вітрові турбіни будуть з'єднані за допомогою мережі підземних кабельних ліній напругою 30 кВт (поперечний переріз кабельних ліній 100-630 кв. мм). Кабельні лінії будуть розташовані на глибині від 0,7 до 1,5 м під поверхню землі, довжина траншей - приблизно 19 км. Підземна мережа кабелів середньої напруги прокладена буде в межах існуючих або запланованих під'їзних шляхів, тільки у виняткових випадках буде пролягати через поля.

Для ділянки, на якій має бути розміщена планована діяльність, немає актуального місцевого плану зонування території.

2. Ділянка, на якій має бути розміщена планована діяльність

Під вітрові турбіни буде закладений фундамент. Розміри однієї фундаментної плити - 18x18 м, тобто, приблизна площа - 324 кв. м.

Загальна поверхня планованої діяльності:

- зона обслуговування кожної вітрової турбіни: близько 17 100 кв. м;
- фундамент: близько 6 156 кв. м;
- трансформаторна станція: близько 9 000 кв. м;
- під'їзні шляхи: близько 18 км.

3. Вид технології

Основа функціонування вітрової електростанції - перетворення кінетичної енергії вітру в механічну енергію, а в кінцевому результаті - в електричну енергію.

Вітер приводить у рух лопаті, які призводять до обертального руху ротора генератора змінного струму. У генераторі обмотка, що знаходиться на роторі обертається, індукуючи змінну електрорушійну силу в обмотці статора (нерухома частина, пов'язана з корпусом). Утворена електроенергія надсилається через лінії електропередачі до електромережі.

4. Варіанти планованої діяльності

Може бути також реалізований альтернативний варіант планованої діяльності. Беручи до уваги екологічні умови і місце розташування планованої діяльності визнано, що як

запропонований заявником варіант реалізації планованої діяльності, так і альтернативний варіант будуть сприятливі для довкілля.

Під час реалізації планованої діяльності:

- належне поводження з небезпечними відходами забезпечить суб'єкт господарювання, який має дозвіл на здійснення операцій у сфері поводження з небезпечними відходами,

- будуть дотримані норми у сфері шумового забруднення,
- частково будуть задоволені зростаючі енергетичні потреби населення за рахунок використання відновлювального джерела енергії - вітру,
- збільшиться частка енергії з відновлюваних джерел в енергетичному балансі,
- потенційно підвищиться привабливість гміни для інвесторів.

Запропонований варіант використання вітрових турбін потужністю 2 МВт є найбільш сприятливим для навколишнього середовища, оскільки ця потужність є досить високою, а діяльність вибраних вітрових турбін пов'язана з порівняно низьким рівнем шумового забруднення. Енергетичний потенціал таких турбін буде повніше використаний на даній території, ніж це було б у випадку турбін потужністю 3 МВт.

Слід зазначити, що запропонований заявником варіант реалізації планованої діяльності є найбільш сприятливий для довкілля, так як передбачає найменший вплив на довкілля - як на тваринний світ (авіфауна, хіроптерофауна), так і на акустичний клімат. Реалізація цього варіанту також буде найбільш сприятливою з візуальної точки зору.

5. Очікувана кількість використання води та інших природних ресурсів, матеріалів, палива та енергії

Під час виробництва електроенергії вітровою електростанцією не використовується вода, теплова енергія чи газ. Тому під час реалізації планованої діяльності немає потреби у використанні води, теплової енергії та газу. Вода буде використовуватися тільки на етапі експлуатації планованої діяльності для соціально-побутових цілей.

6. Види та кількість очікуваних відходів, викидів (скидів) забруднюючих речовин, забруднення довкілля

На території планованої діяльності внаслідок атмосферних опадів будуть утворюватися рідкі відходи. На ділянках, покритих твердим покриттям, ці відходи (як такі, які є умовно чистими і не будуть негативно впливати на підземні води) будуть збиратися і відводитися на ділянки заявника, на яких вирощуються рослини чи на навколишні сільськогосподарські угіддя.

Під час діяльності вітрової електростанції у зв'язку з експлуатацією поворотного механізму та охолодженням трансформаторної станції можуть утворюватися такі відходи, як відпрацьовані гідравлічні масла, моторні оливи і рідини, що використовуються як електролізатори, а також гальмівні мастила, батарейки. Суб'єкт господарювання, внаслідок діяльності якого утворюються відходи, має вести облік відходів відповідно до актуальної класифікації відходів (у тому числі небезпечних відходів). У випадку планованої вітрової електростанції суб'єктом господарювання, у власності якого перебувають відходи, є оператор у сфері поводження з відходами. У зв'язку з цим не визначається місце зберігання відходів. Детальний порядок поводження з кожним з видів відходів, беручи до уваги їх збирання, транспортування, утилізацію та знешкодження, описано у «Звіті» (с. 95).

На основі аналізу зробленого під час підготовки звіту з оцінки впливу на довкілля можна ствердити, що з огляду на значну відстань вітрових турбін від господарських будівель будуть дотримані стандарти шумового забруднення на території, яка підлягає акустичній охороні.

7. Заходи спрямовані на охорону довкілля

a) вплив на здоров'я людей:

Для визначення території акустичного впливу запропонованої вітроелектростанції було проаналізовано очікуваний обсяг цього впливу і проведені відповідні розрахунки. Оцінка акустичного впливу проводилася з використанням програмного забезпечення *CadnaA v.4.0* компанії *DataKustic* (ліцензія № _____) як спеціалізованого професійного інструменту для комп'ютерного моделювання та аналізу шумового забруднення. Розрахунок очікуваного шумового забруднення проведений на основі моделі поширення звуку, визначеної нормою ISO 9613-2 «Акустика».

Для оцінки впливу планованої діяльності на акустичний клімат визначені рівні шумового забруднення в декількох точках вимірювання, розташованих навколо об'єктів, що підлягають акустичній охороні. Точки вимірювання знаходяться на висоті 1,5 м і 4 м. Очікувані рівні шумового забруднення представлені також у графічній формі.

Зроблений аналіз показує, що планована діяльність не буде обтяжливою для довкілля з точки зору шумового забруднення.

Вплив електромагнітних полів на ділянці розміщення трансформаторної підстанції та кабельних ліній 110 кВт довжиною біля 33 м, які виходитимуть з цієї підстанції, не перевищить норм, встановлених чинним законодавством.

Навколо установки не буде мати місця електричне поле більше 10 кВ/м і магнітне поле більше 60 кВ/м, тобто будуть дотримані положення відповідного розпорядження та технічні норми. Таким чином, буде забезпечений належний захист від впливу електромагнітних полів. Можна констатувати, що в рамках планованої діяльності не плануються установки, які потребують дозволу на здійснення електромагнітного випромінювання.

На основі моделювання мерехтіння тіней зроблені висновки, що очікуваний рівень мерехтіння не буде обтяжливим для аналізованих рецепторів. Щоб ефект мерехтіння тіней, викликаний вітровими електростанціями, міг досягти частоти стробоскопічного ефекту (перевищити значення 2,5 Гц) ротор мав би виконувати 50 оборотів в хвилину. У той час як сучасні турбіни обертаються з максимальною швидкістю 12-20 оборотів в хвилину. Крім того, лопаті ротора вітрових електростанцій виготовляються з епоксидної смоли матового кольору та покриваються фарбами, що не відбивають світла, сірого, синього або відтінків білого кольору.

b) вплив на фауну і флору:

Характер планованої діяльності і те, що вона розміщена практично в одному пункті земельної ділянки, веде до мінімального впливу на фауну та флору на території її розташування за умов нормальної роботи вітрової електростанції. Невелика ділянка біля підніжжя вежі не обмежує можливостей переміщення тварин, не впливає на спосіб використання земельної ділянки навколо підніжжя вежі. Вітроелектростанції вважаються екологічними спорудами. Експлуатація вітрових електростанцій не спричинить значного негативного впливу на довкілля. Під час підготовки «Звіту» були використані результати орнітологічного моніторингу і моніторингу кажанів, крім того був рекомендований післяпроектний моніторинг впливу планованої діяльності на птахи і кажани.

У разі виявлення під час експлуатації вітрової електростанції зіткнень з птахами передбачається:

- змінити нічне освітлення,
- періодично відключати турбіни в періоди посиленних міграцій птахів,

- змінити спосіб використання в разі утворення постійних місць годування, наприклад, гусей, вжити заходи для компенсації особам, які ведуть сільське господарство, неможливості вирощування видів рослин, які приваблюють птахів (наприклад, кукурудзи),
- порівняти результати передінвестиційного і післяпроектного моніторингу.

Додатково у «Звіті» запропоновані наступні заходи:

- вибрати відповідне освітлення (щоб не дезорієнтувати і не приваблювати птахів),
- збільшити видимість ротора протягом дня (наприклад, за допомогою фарбування лопатей у червоні і білі смуги,
- відмовитися від використання повітряних ліній електропередач.

З метою зниження впливу на кажани у «Звіті» пропонується:

- відмовитися від залісення територій, на яких знаходяться турбіни,
- відмовитися від освітлення турбін білим світлом,
- здійснювати акустичний моніторинг (у березні, в середині липня),
- здійснювати моніторинг активності кажанів,
- здійснювати моніторинг смертності кажанів.

Не були помічені міграційні шляхи птахів в безпосередній близькості від місця розташування планованої діяльності. Найближчі приваблює нерестовища і місця годування розташовані в спеціальній природоохоронній зоні *Natura 2000* «_____» на відстані біля 3 км.

8. Можливість транскордонного впливу на довкілля

Вплив планованої вітрової електростанції (в основному на рівень шумового забруднення і на ландшафт) в гміні X буде мати місцевий характер і охоплюватиме тільки ділянки, розташовані найближче вітрової електростанції (буде обмежений територіально). Тому доцільно виключити можливість транскордонного впливу на довкілля.

9. Території, які підлягають охороні та на які планована діяльність може мати значний вплив

Планована діяльність з огляду на її характер і місце розташування не буде негативно впливати на території, які підлягають охороні:

- ландшафтний парк «_____» (близько 5 км),
- район особливої охорони птахів «_____» (близько 3 км),
- ландшафтний парк «_____» (близько 7 км),
- природний заповідник «_____» (близько 8 км),
- природний заповідник «_____» (близько 11 км).

Війт гміни X
(підпис)
